

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: UV-36629/2012

283

Návrh

Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2011

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

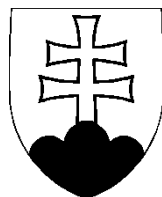
Predkladá:

Robert Fico
predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava november 2012

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VI. volebné obdobie

Návrh

Číslo .....

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2012

k Súhrnnej výročnej správe Slovenskej republiky za rok 2011

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2011, podľa ktorej

- a) príjmy verejnej správy Slovenskej republiky v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 95) podľa definitívnych údajov zverejnených Eurostatom 22. októbra 2012 v roku 2011 dosiahli 23 789 854 tis. eur, výdavky 27 203 845 tis. eur a schodok 3 413 991 tis. eur;
- b) podiel schodku verejnej správy Slovenskej republiky na hrubom domácom produkte v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 95) podľa definitívnych údajov zverejnených Eurostatom 22. októbra 2012 v roku 2011 dosiahol 4,9 %;
- c) konsolidovaný dlh verejnej správy Slovenskej republiky podľa údajov v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 95) podľa definitívnych údajov zverejnených Eurostatom 22. októbra 2012 dosiahol k 31. decembru 2011 sumu 29 911 262 tis. eur, čo predstavuje 43,3 % hrubého domáceho produktu;
- d) konsolidované aktíva súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky k 31.12.2011 dosiahli 53 482 791 tis. eur, konsolidované pasíva 53 482 791 tis. eur a konsolidovaný výsledok hospodárenia -2 519 135 tis. eur.

Predkladacia správa

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. marca 2012 ustanovil významné zmeny v hodnotení hospodárenia subjektov, ktorých rozpočet tvorí rozpočet verejnej správy Slovenskej republiky. Okrem štátneho záverečného účtu sa vypracúva aj súhrnná výročná správa, a to po prvýkrát v roku 2012 za rok 2011.

Aj obsah samotného štátneho záverečného účtu je ustanovený po novom. Niektoré jeho súčasti sa vypustili (napríklad súhrnná správa o výsledkoch finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu), niektoré sa presunuli do súhrnnej výročnej správy (napríklad údaje o aktívach a pasívach verejnej správy), takže obsahuje hodnotenie plnenia rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 95 a podrobné hodnotenie plnenia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu na hotovostnej báze tak, ako sú ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok. V tejto novej štruktúre štátny záverečný účet za rok 2011 spolu so stanoviskom Najvyššieho kontrolného úradu SR k nemu prerokovala Národná rada SR a schválila ho uznesením č. 68 z 26. júna 2012.

Súhrnná výročná správa poskytuje komplexnejšie informácie o hospodárení subjektov verejnej správy. Ide o dokument, ktorý obsahuje súhrnnú účtovnú závierku Slovenskej republiky a s ňou súvisiace informácie. Z metodického hľadiska ide o prezentáciu celkového ekonomického stavu a vývoja v sledovanom období tak, ako sa prejavil v takých ekonomických kategóriách, ako sú náklady, výnosy, záväzky, pohľadávky, dlhodobý majetok a pod. Súhrnná účtovná závierka predstavuje konsolidovanú účtovnú závierku súhrnného celku po eliminácii vzájomných vzťahov v rámci jednotiek súhrnného celku. Súhrnná účtovná závierka nie je zatiaľ audítorsky overovaná, avšak konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy (ktorá je jej významnou súčasťou), ako aj konsolidované a individuálne účtovné závierky subjektov samosprávy overujú nezávislí externí audítori.

V súhrnnej výročnej správe sa prelínajú tri legislatívne normy:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pokiaľ ide o vymedzenie jej obsahu a termínov spracovania a predloženia vláde a Národnej rade SR (§ 29a);

- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre účtovné jednotky verejnej správy (ktorými sú kapitoly štátneho rozpočtu, obce a vyššie územné celky) ustanovuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť na základe konsolidovaných účtovných závierok kapitol konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a na základe konsolidovaných účtovných závierok účtovných jednotiek verejnej správy súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy, ako aj konsolidovanú výročnú správu (§ 22a);
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

Naplnenie uvedenej legislatívy je predmetom ďalšieho textu, ktorého štruktúra vychádza z obsahu súhrnnej výročnej správy, tak ako je vymedzený v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého správa obsahuje:

- a) údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. októbra bežného roka,
- b) súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky,
- c) údaje ustanovené osobitným predpisom, ktorým je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti,
- d) ďalšie údaje o hospodárení Slovenskej republiky.

Okrem uvedených dokumentov, ktoré majú vnútroštátny charakter v tom zmysle, že ich schvaľujú národné orgány Slovenskej republiky, hodnotí a prezentuje Slovensko výsledky svojho hospodárenia osobitne aj voči zahraničným inštitúciám, a to voči Európskej komisii (Eurostatu) a Medzinárodnému menovému fondu.

Eurostatu sa predkladá dokument obsahujúci notifikáciu deficitu a dlhu verejnej správy Slovenskej republiky. Ide o informácie o hospodárení verejnej správy v metodike ESA 95 v súlade s Nariadením rady (ES) č. 479/2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku a Nariadením Rady (ES) č. 679/2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 479/2009, pokiaľ ide o kvalitu štatistických údajov v kontexte postupu pri nadmernom schodku. Podľa tohto nariadenia sa Eurostatu predkladajú plánované a skutočné výsledky dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka (tzv. jarná notifikácia) a druhýkrát do 1. októbra bežného roka (tzv. jesenná notifikácia).

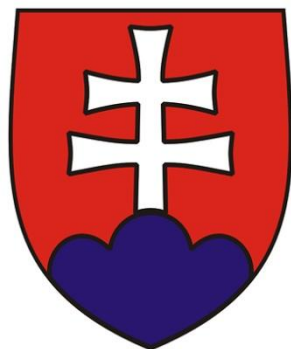
Výsledky jarnej notifikácie obsahuje štátny záverečný účet Slovenskej republiky za príslušný rozpočtový rok; výsledky jesennej notifikácie sú uvedené v predkladanej výročnej správe. Správnosť vykázanych údajov overuje priamo Eurostat, a to prostredníctvom niekoľkých kôl otázok a odpovedí, ale aj formou misíí a dialógových, kontrolných a metodických návštev jeho pracovníkov.

Medzinárodnému menovému fondu sa predkladá dokument obsahujúci údaje o výsledkoch hospodárenia verejnej správy v metodike GFSM 2001, ktorá poskytuje jednotný rámec pre analyzovanie fiškálnej politiky a jej vplyvu na ekonomiku krajiny. Dokument, ktorý sa zostavuje štvrťročne, obsahuje komplexnú štatistiku príjmov a výdavkov verejnej správy na časovo rozlíšenej aj hotovostnej báze, ako aj komplexnú štatistiku aktív a pasív verejnej správy a uskutočnených transakcií s nimi.

Predložená Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2011 predstavuje nelegislatívny faktografický materiál, ktorý v súlade s čl. 10 ods. 7 smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Nemá negatívny finančný vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov ani na rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, rovnako nemá vplyv na životné prostredie, negatívne ekonomické vplyvy, negatívne vplyvy na zamestnanosť ani na tvorbu pracovných miest a na informatizáciu spoločnosti.

Neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné ju sprístupniť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 29a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa po prerokovaní vo vláde SR Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2011 predloží do 20. novembra 2012 na informáciu Národnej rade SR.

**Súhrnná výročná správa
Slovenskej republiky
za rok 2011**

október 2012

Vážené dámy,

Vážení páni,

držíte v rukách prvú súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky, ktorú v súlade s relevantnou legislatívou za rok 2011 pripravilo Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Zostavenie súhrnnej výročnej správy je jedným z posledných míľnikov úsilia Slovenskej republiky zvyšovať rozsah, dostupnosť, kvalitu a dôveryhodnosť informácií potrebných pre zodpovedné riadenie verejných financií. Celý proces začal v roku 2005 rozhodnutím zaviesť účtovníctvo a výkazníctvo verejného sektora na medzinárodne akceptovateľnej a porovnateľnej úrovni. Od tohto roku po dnešný deň bola významne zmenená účtovná a výkaznícka legislatíva prostredníctvom implementácie medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS), boli vyškolené tisícky účtovníkov verejného sektora na nové postupy účtovania. Od roku 2008 účtuje viac ako 8 tisíc subjektov štátnej správy a samosprávy aktuálne a od roku 2009 zostavujú účtovné jednotky verejného sektora svoje konsolidované účtovné závierky. Tento proces bol sprevádzaný neoceniteľným úsilím a trpezlivosťou pracovníkov jednotlivých organizácií štátnej správy a samosprávy krok po kroku zaviesť nové postupy do praxe a odstraňovať chyby vo svojich účtovných knihách a účtovných závierkach. Významnou mierou k tomuto procesu prispeli a prispievajú aj externí audítori, ktorí účtovné závierky na rôznych stupňoch konsolidácie overujú.

Predložená súhrnná výročná správa Slovenskej republiky, ktorá okrem iného obsahuje aj súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky zostavenú k 31. decembru 2011, predstavuje úplne nový pohľad na stav a vývoj verejných financií v sledovanom období. Verím, že tak ako budú pribúdať skúsenosti v ďalších rokoch s jej zostavovaním a interpretáciou vykázaných skutočností a ako sa postupne bude zvyšovať kvalita vstupných informácií, stane sa súhrnná výročná správa dokumentom s vysokou vypovedacou hodnotou pre tých, ktorí sa zaujímajú o stav a vývoj hospodárenia verejných financií v našej krajine.

Peter Kažimír

podpredseda vlády a minister financií

OBSAH

Úvod

1. Základná charakteristika Slovenskej republiky ako súhrnného celku	7
2. Definitívne údaje o hospodárení a dlhu verejnej správy v metodike ESA 95	17
3. Komentár k súhrnnej účtovnej závierke verejnej správy Slovenskej republiky za rok 2011	25
4. Údaje ustanovené ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti	49

Prílohy

1. Kvantifikácia schodku verejnej správy Slovenskej republiky a jeho financovania v roku 2011 podľa jednotlivých subjektov v metodike ESA 95
2. Úpravy schodku za rok 2011 pri októbrovej notifikácii v metodike ESA 95
3. Prehľad o subjektoch zaradených do súhrnného celku
4. Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky za rok 2011

Úvod

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. marca 2012 ustanovil významné zmeny v hodnotení hospodárenia subjektov, ktorých rozpočet tvorí rozpočet verejnej správy Slovenskej republiky. Okrem štátneho záverečného účtu sa vypracúva aj súhrnná výročná správa, a to po prvýkrát v roku 2012 za rok 2011.

Aj obsah samotného štátneho záverečného účtu je ustanovený po novom. Niektoré jeho súčasti sa vypustili (napríklad súhrnná správa o výsledkoch finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu), niektoré sa presunuli do súhrnnej výročnej správy (napríklad údaje o aktívach a pasívach verejnej správy), takže obsahuje hodnotenie plnenia rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 95 a podrobné hodnotenie plnenia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu na hotovostnej báze tak, ako sú ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok. V tejto novej štruktúre štátny záverečný účet za rok 2011 spolu so stanoviskom Najvyššieho kontrolného úradu SR k nemu prerokovala Národná rada SR a schválila ho uznesením č. 68 z 26. júna 2012.

Súhrnná výročná správa poskytuje komplexnejšie informácie o hospodárení subjektov verejnej správy. Ide o dokument, ktorý obsahuje súhrnnú účtovnú závierku Slovenskej republiky a s ňou súvisiace informácie. Z metodického hľadiska ide o prezentáciu celkového ekonomického stavu a vývoja v sledovanom období tak, ako sa prejavil v takých ekonomických kategóriách ako sú náklady, výnosy, záväzky, pohľadávky, dlhodobý majetok a pod. Súhrnná účtovná závierka predstavuje konsolidovanú účtovnú závierku súhrnného celku po eliminácii vzájomných vzťahov v rámci jednotiek súhrnného celku. Súhrnná účtovná závierka nie je zatiaľ audítorsky overovaná, avšak konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy (ktorá je jej významnou súčasťou), ako aj konsolidované a individuálne účtovné závierky subjektov samosprávy overujú nezávislí externí audítori.

V súhrnnej výročnej správe sa prelínajú tri legislatívne normy:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pokiaľ ide o vymedzenie jej obsahu a termínov spracovania a predloženia vláde a Národnej rade SR (§ 29a);

- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre účtovné jednotky verejnej správy (ktorými sú kapitoly štátneho rozpočtu, obce a vyššie územné celky) ustanovuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť na základe konsolidovaných účtovných závierok kapitol konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a na základe konsolidovaných účtovných závierok účtovných jednotiek verejnej správy súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy, ako aj konsolidovanú výročnú správu (§ 22a);
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

Naplnenie uvedenej legislatívy je predmetom ďalšieho textu, ktorého štruktúra vychádza z obsahu súhrnnej výročnej správy, tak ako je vymedzený v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého správa obsahuje:

- e) údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. októbra bežného roka,
- f) súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky,
- g) údaje ustanovené osobitným predpisom, ktorým je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti,
- h) ďalšie údaje o hospodárení Slovenskej republiky.

Okrem uvedených dokumentov, ktoré majú vnútroštátny charakter v tom zmysle, že ich schvaľujú národné orgány Slovenskej republiky, hodnotí a prezentuje Slovensko výsledky svojho hospodárenia osobitne aj voči zahraničným inštitúciám, a to voči Európskej komisii (Eurostatu) a Medzinárodnému menovému fondu.

Eurostatu sa predkladá dokument obsahujúci notifikáciu deficitu a dlhu verejnej správy Slovenskej republiky. Ide o informácie o hospodárení verejnej správy v metodike ESA 95 v súlade s Nariadením rady (ES) č. 479/2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku a Nariadením Rady (ES) č. 679/2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 479/2009, pokiaľ ide o kvalitu štatistických údajov v kontexte postupu pri nadmernom schodku. Podľa tohto nariadenia sa Eurostatu predkladajú plánované a skutočné výsledky dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka (tzv. jarná notifikácia) a druhýkrát do 1. októbra bežného roka (tzv. jesenná notifikácia).

Výsledky jarnej notifikácie obsahuje štátny záverečný účet Slovenskej republiky za príslušný rozpočtový rok; výsledky jesennej notifikácie sú uvedené v predkladanej výročnej správe. Správnosť vykázaných údajov overuje priamo Eurostat, a to prostredníctvom niekoľkých kôl otázok a odpovedí, ale aj formou misíí a dialógových, kontrolných a metodických návštev jeho pracovníkov.

Medzinárodnému menovému fondu sa predkladá dokument obsahujúci údaje o výsledkoch hospodárenia verejnej správy v metodike GFSM 2001, ktorá poskytuje jednotný rámec pre analyzovanie fiškálnej politiky a jej vplyvu na ekonomiku krajiny. Dokument, ktorý sa zostavuje štvrťročne, obsahuje komplexnú štatistiku príjmov a výdavkov verejnej správy na časovo rozlíšenej aj hotovostnej báze, ako aj komplexnú štatistiku aktív a pasív verejnej správy a uskutočnených transakcií s nimi.

Predložená Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2011 predstavuje nelegislatívny faktografický materiál, ktorý v súlade s čl. 10 ods. 7 smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Nemá negatívny finančný vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov ani na rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, rovnako nemá vplyv na životné prostredie, negatívne ekonomické vplyvy, negatívne vplyvy na zamestnanosť ani na tvorbu pracovných miest a na informatizáciu spoločnosti.

Neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné ju sprístupniť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1. Základná charakteristika Slovenskej republiky ako súhrnného celku

Slovenská republika vznikla 1.1.1993. Z hľadiska politického systému je parlamentnou demokraciou s ústavným systémom pozostávajúcim z ústavnej a zákonodarnej moci (reprezentovanej Národnou radou Slovenskej republiky), výkonnej moci (reprezentovanej prezidentom a vládou) a súdnej moci (reprezentovanej ústavným súdom a ostatnými súdmi).

Prezidentom Slovenskej republiky je Doc. JUDr. Ivan Gašparovič, CSc., Dr.h.c.

Predsedom Národnej rady Slovenskej republiky je Mgr. Pavol Paška.

Predsedom vlády Slovenskej republiky je Doc. JUDr. Robert Fico, CSc.

Štátnym jazykom je slovenský jazyk. Slovenská republika zaberá 49 035 km² a susedí s Českou republikou, Poľskou republikou, Ukrajinou, Maďarskou republikou a Rakúskom.

Územnosprávne členenie Slovenskej republiky reprezentuje:

- 8 samosprávnych krajov – vyšších územných celkov (Bratislavský, Trnavský, Nitriansky, Trenčiansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický),
- 79 okresov,
- 2 926 miest/obcí.

Štátnymi symbolmi sú podľa ústavy našej krajiny štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať, štátna hymna.

Štátny znak

Symbolom Slovenska sa stal po prvý raz v revolučných rokoch 1848 - 1849. Trojvršie symbolizuje tri karpatské pohoria Tatry, Fatru a Mátru (v súčasnosti leží v Maďarsku). Dvojkrižom sa Slovensko hlási ku kresťanstvu a zároveň k tradícii sv. Cyrila a Metoda, ktorí sem v období Veľkej Moravy (9. storočie) priniesli kresťanstvo.

Štátna vlajka

Oficiálne bola zavedená 1. januára 1993, ale pochádza z roku 1848. Tvoria ju tri pozdĺžne pruhy - biely, modrý a červený rovnakej šírky usporiadané pod sebou. Na prednej polovici listu štátnej vlajky je umiestnený štátny znak. Biely, modrý a červený vodorovný pruh nachádzame aj na ruskej alebo slovinskej zástave. Sú známe ako panslovanské farby. Štátna vlajka sa vztyčuje na vlajkovom stožiar. Štátna zástava je odvodená od štátnej vlajky. Je vždy pevne spojená so žrdou alebo priečnym rahnom.

Štátna pečať

Používa sa na originál listiny ústavy a ústavných zákonov Slovenskej republiky, medzinárodných zmlúv, poverovacích listín diplomatických zástupcov a v ďalších prípadoch, v ktorých je jej použitie obvyklé. Priemer pečate je 45 mm. Pečatidlo uschováva prezident Slovenskej republiky.

Štátna hymna

Štátnu hymnu tvoria prvé dve slohy piesne Janka Matušku "Nad Tatrou sa blýska" z roku 1844. Text napísal pri protestnom odchode štúrovcov z Bratislavy.

Zo sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v máji 2011 vyplýva, že Slovenská republika má 5 397 036 obyvateľov.

Slovenská republika je geograficky a svojimi historickými, kultúrnymi, politickými, ekonomickými a inými väzbami súčasťou euroatlantického priestoru. Individuálne alebo v spolupráci s inými krajinami a medzinárodnými organizáciami chráni a bráni slobodu, demokraciu, právny štát a ľudské práva v súlade so zásadami Charty OSN a ďalšími normami medzinárodného práva. Slovenská republika vyznáva hodnoty slobody, mieru, demokracie, právneho štátu, spravodlivosti, plurality, solidarity a ľudských práv a základných slobôd. Na realizáciu svojich bezpečnostných záujmov využíva členstvo v medzinárodných a regionálnych organizáciách a združeníach.

Slovenská republika je členom OSN, OBSE a iných regionálnych organizácií a zoskupení, pričom aktívne prispieva k úsiliu medzinárodného spoločenstva zachovať mier a bezpečnosť vo svete. Vstupom do NATO sa Slovenská republika stala súčasťou systému kolektívnej obrany a bezpečnosti ako piliera transatlantickej bezpečnosti a stability a jej bezpečnosť je aj garantovaná spojeneckými záväzkami. Slovenská republika bola prijatá za člena OSN 19. januára 1993 ako jeden z nástupníckych štátov Českej a Slovenskej federatívnej republiky (ČSFR). Napriek tomuto faktu patrí Slovensko (ako súčasť bývalého Československa) medzi zakladajúcich členov OSN. Na vypracovaní finálneho textu Charty OSN sa podieľal aj československý diplomat slovenského pôvodu Ján Papánek. Slovenská republika je presvedčená o užitočnosti globálneho partnerstva a efektívnej multilaterálnej spolupráce, a z toho dôvodu prikladá veľký význam svojmu pôsobeniu na pôde OSN.

Slovenská republika sa stala členom OECD v decembri roku 2000. Aktivity Slovenskej republiky voči OECD na národnej úrovni koordinuje ministerstvo zahraničných vecí.

Každodenný kontakt s OECD zabezpečuje Stále zastúpenie SR pri OECD so sídlom v Paríži. V období medzi ministerským zasadnutiami, ktoré sa konajú jedenkrát ročne, vedúci stálej misie zastupuje SR na rokovaníach Rady OECD, diplomati stálej misie monitorujú prácu výborov OECD a tiež aktivity Rozvojového centra, Medzinárodnej agentúry pre energetiku a ďalších pridružených organizácií.

Štátna správa

Cieľom verejných resp. štátnych inštitúcií je predovšetkým eliminovať negatívne vonkajšie a vnútorné javy a procesy a zároveň efektívne chrániť ekonomické záujmy, garantovať obranu republiky, bezpečnosť a ochranu života a zdravia osôb, verejný poriadok, zabezpečovať sociálne istoty a poskytovať verejné služby. Na napĺňaní týchto cieľov sa podieľajú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ktoré spoluvytvárajú štátnu politiku v jednotlivých oblastiach, uskutočňujú túto politiku a vykonávajú ju v rozsahu svojej pôsobnosti. Snahou všetkých organizácií verejnej správy je realizovať komplexnú národohospodársku politiku, využívať systémový prístup a opatrenia zamerané na koordináciu ekonomiky tak, aby sa dosiahla trvalá udržateľnosť ekonomického rastu a stabilizácia trhu práce.

Aktivity organizácií štátu v oblasti všeobecnej ekonomiky, t.j. financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu, vládneho auditu, informatizácie spoločnosti a koordinácie štátnej pomoci sú zamerané predovšetkým na oblasť verejného rozpočtu, tvorbu a realizáciu štátneho rozpočtu, politiku finančného trhu vrátane ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb a politiku spravovania majetku verejnej správy vo verejnoprospešnej a nepodnikateľskej sfére, výkon štátnej správy vo veciach správy štátnych finančných aktív a pasív Slovenskej republiky, hypotekárneho bankovníctva, stavebného sporenia s výnimkou poskytovania štátnej prémie k stavebnému sporeniu, devízového hospodárstva a devízovej kontroly, jednotného účtovníctva a účtovného výkazníctva, hazardných hier. K aktivitám v oblasti všeobecnej ekonomiky patrí aj výkon štátneho dozoru nad vykonávaním sociálneho poistenia, dodržiavaním podmienok poskytovania štátnej prémie v stavebnom sporení, dodržiavaním podmienok poskytovania štátneho príspevku k hypotekárnym úverom, činnosťou Exportno-importnej banky Slovenskej republiky a nad hospodárením Sociálnej poisťovne.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo financií SR prostredníctvom 12 rozpočtových organizácií a týchto obchodných spoločností:

- TIPOS, a. s.
- Slovenská konsolidačná, a.s.
- Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.

V oblasti hospodárstva sú aktivity organizácií štátu zamerané predovšetkým na priemysel (s výnimkou spracovania dreva, biotechnológií, potravinárstva a stavebných výrobkov), energetiku vrátane hospodárenia s jadrovým palivom a uskladňovania rádioaktívnych odpadov, na energetickú efektívnosť, teplárenstvo a plynárenstvo, ťažbu a úpravu tuhých palív, ťažbu ropy a zemného plynu, ťažbu rudných a nerudných surovín a vyhľadávanie a prieskum rádioaktívnych surovín a ich ťažbu. K aktivitám v oblasti hospodárstva zaradujeme aj podporu malého a stredného podnikania, stratégiu tvorby podnikateľského prostredia, vnútorný obchod, zahraničný obchod vrátane obchodovania s výrobkami obranného priemyslu a tvorby zahraničnej obchodnej politiky, ochranu spotrebiteľa (s výnimkou ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb) a koordináciu politiky vnútorného trhu Európskej únie, ochranu a využívanie nerastných surovín vrátane hlavného dozoru nad ochranou a využívaním ložísk nerastov.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo hospodárstva SR prostredníctvom 8 rozpočtových organizácií (napr. Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, Štátna energetická inšpekcia, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví), 2 príspevkových organizácií (Slovenská inovačná a energetická agentúra, Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu SARIO) a týchto obchodných spoločností:

- Transpetrol, a.s.
- Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.
- Jadrová energetická spoločnosť Slovenska, a.s.
- Slovak Telekom, a.s.
- MH Development, s.r.o.
- MH Invest, s.r.o.

Aktivity organizácií štátu v oblasti dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja sú zamerané predovšetkým na dráhy a dopravu na dráhach, cestnú dopravu, kombinovanú dopravu, pozemné komunikácie, vnútrozemskú plavbu a prístavy, námornú plavbu, civilné letectvo, pošty, telekomunikácie. Medzi ďalšie aktivity v tejto oblasti patria aj činnosti zamerané na stavebný poriadok a územné plánovanie, stavebnú výrobu a stavebné výrobky, tvorbu a uskutočňovanie bytovej politiky, cestovný ruch, energetickú hospodárnosť budov, tvorbu a uskutočňovanie politiky mestského rozvoja.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR prostredníctvom 26 rozpočtových organizácií (napr. Slovenská správa ciest, Poštový regulačný úrad, Slovenská stavebná inšpekcia, Telekomunikačný úrad, Letecký úrad, Krajské úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, krajské stavebné úrady), 2 príspevkových organizácií (Inštitút urbanizmu a územného plánovania URBION, Slovenská agentúra pre cestovný ruch) a týchto obchodných spoločností:

- Železničná spoločnosť Cargo, a.s.
- Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.,
- Národná diaľničná spoločnosť, a.s.
- Slovenská pošta, a.s.
- Verejné prístavy, a.s.
- Technická obnova a ochrana železníc, a.s.
- Letisko Sliač, a. s.
- Letisková spoločnosť Žilina, a.s.
- Letisko Poprad-Tatry, a.s.
- Letisko M. R. Štefánika Bratislava, a.s.
- Letisko Košice, a.s.
- Letisko Piešťany, a.s.
- Metro Bratislava, a.s.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky koordinuje aj využívanie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie.

Zahraničná politika sa zameriava predovšetkým na aktivity organizácií štátu ako sú ochrana práv a záujmov Slovenskej republiky a jej občanov v zahraničí, riadenie zastupiteľských úradov Slovenskej republiky, styky s orgánmi a predstaviteľmi cudzích štátov v Slovenskej republike a v zahraničí, hospodárenie a nakladanie s majetkom Slovenskej republiky v zahraničí, ktorý má vo svojej správe. K oblasti zahraničnej politiky zahŕňame aj koordináciu prípravy a vnútroštátneho prerokovania, uzatvárania, vyhlasovania, vykonávania a vypovedávania medzinárodných zmlúv, oficiálnu rozvojovú pomoc, výkon štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí, koordináciu presadzovania obchodno-ekonomických záujmov Slovenskej republiky v zahraničí a jednotnú prezentáciu Slovenskej republiky v zahraničí.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR prostredníctvom 2 rozpočtových organizácií (Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, Úrad ministerstva), 1 príspevkovej organizácie (Správa účelových zariadení) a 1 obchodnej spoločnosti Správa služieb diplomatického zboru, a.s.

Aktivity organizácií štátu v oblasti bezpečnostnej politiky sú zamerané predovšetkým na ochranu ústavného zriadenia, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, ochranu a správu štátnych hraníc, bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, ochranu bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy, pobyt cudzincov na našom území, občianske preukazy, cestovné doklady a oprávnenia na vedenie motorových vozidiel, otázky azylantov a odídenčov, evidenciu obyvateľov, evidenciu cestných motorových a prípojných vozidiel, integrovaný záchranný systém, civilnú ochranu a ochranu pred požiarmi, všeobecnú vnútornú správu vrátane vecí územného a správneho usporiadania Slovenskej republiky, štátne symboly, heraldický register, archívy a registratúry, štátne občianstvo, matričné veci, zhromažďovanie a združovanie vrátane registrácie niektorých právnických osôb, o ktorých to ustanoví zákon, organizačné zabezpečenie volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, organizačné zabezpečenie volieb prezidenta Slovenskej republiky a ľudového hlasovania o jeho odvolaní, organizačné zabezpečenie volieb do orgánov územnej samosprávy, organizačné zabezpečenie referenda, organizačné zabezpečenie volieb do Európskeho parlamentu, živnostenské podnikanie, povoľovanie verejných zbierok. K oblasti bezpečnostnej politiky patrí aj riadenie a kontrola obrany Slovenskej republiky, výstavba, riadenie a kontrola ozbrojených síl Slovenskej republiky, zabezpečenie nedotknuteľnosti vzdušného priestoru Slovenskej republiky, koordinácia vojenskej letovej premávky s civilnou letovou premávkou, vojenské spravodajstvo.

Uvedené aktivity zabezpečujú Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo obrany SR prostredníctvom 95 rozpočtových organizácií (napr. Akadémia ozbrojených síl, Akadémia Policajného zboru, Železničná polícia, Horská záchranná služba, Migračný úrad, územné vojenské správy, krajské riaditeľstvá Policajného zboru, obvodné úrady), 11 príspevkových organizácií (napr. Inštitút pre verejnú správu, Ústredná vojenská nemocnica) a týchto obchodných spoločností :

- Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.
- Nemocnica svätého Michala, a. s.
- Vojenské zdravotnícke zariadenia, a. s.
- Vojenský opravárenský podnik Nováky, a.s.
- Vojenský opravárenský podnik Trenčín, a. s.
- Letecké opravovne Trenčín, a. s.
- Vojenská zotavovňa a hotel Zemplínska Šírava, a.s.
- Vojenská zotavovňa a hotel Smrekovica, a.s.

V oblasti práce, sociálnych vecí a rodiny sú aktivity organizácií štátu zamerané predovšetkým na pracovnoprávne vzťahy, štátnozamestnanecké vzťahy a právne vzťahy pri výkone práce vo verejnom záujme, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, inšpekciu práce, stratégiu zamestnanosti, politiku trhu práce, sociálne poistenie, starobné dôchodkové sporenie, doplnkové dôchodkové sporenie, štátne sociálne dávky, sociálne služby, sociálnoprávnu ochranu detí, koordináciu štátnej rodinnej politiky a rodovú rovnosť.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom 133 rozpočtových organizácií (napr. Centrum pre medzinárodno-právnu ochranu detí a mládeže, detské domovy, Národný inšpektorát práce, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny), 2 príspevkových organizácií (Centrum vzdelávania, Inštitút pre výskum práce a rodiny) a obchodnej spoločnosti Technická inšpekcia, a. s.

Aktivity organizácií štátu v oblasti školstva sú zamerané predovšetkým na materské školy, základné školy, stredné školy, základné umelecké školy, jazykové školy, vysoké školy, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie, vedu a techniku, štátnu starostlivosť o mládež a šport.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prostredníctvom 355 rozpočtových organizácií (napr. centrá pedagogicko-psychologického poradenstva, diagnostické centrá, gymnáziá, reedukačné centrá, krajské školské úrady, špeciálne školy, Štátna školská inšpekcia, Štátny pedagogický ústav, Ústav informácií a prognóz školstva), 11 príspevkových organizácií (napr. Národný ústav celoživotného vzdelávania, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie) a obchodnej spoločnosti Biont, a.s.

V oblasti zdravotníctva sú aktivity organizácií štátu zamerané predovšetkým na zdravotnú starostlivosť, ochranu zdravia, verejné zdravotné poistenie, ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody, cenovú politiku v oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo zdravotníctva SR prostredníctvom 39 rozpočtových organizácií (napr. Štátny ústav pre kontrolu liečiv, regionálne úrady verejného zdravotníctva), 36 príspevkových organizácií (napr. Národný onkologický ústav, Národný ústav reumatických chorôb, centrá pre liečbu drogových závislostí, fakultné nemocnice) a týchto obchodných spoločností:

- Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.

- Nemocnica Poprad, a.s.
- Letecká vojenská nemocnica, a.s.
- Východoslovenský onkologický ústav, a.s.
- Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.
- Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.
- Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.

Aktivity organizácií štátu v oblasti kultúry sú zamerané predovšetkým na štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrneho dedičstva, knihovníctvo, umenie, autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audiovizíu.

Uvedené aktivity zabezpečuje Ministerstvo kultúry SR prostredníctvom 7 rozpočtových organizácií (napr. Slovenská národná knižnica, štátne vedecké knižnice, Pamiatkový úrad), 25 príspevkových organizácií (napr. Slovenská filharmónia, Slovenská národná galéria, Slovenské národné divadlo, Slovenský filmový ústav, Štátna opera).

V oblasti pôdohospodárstva a životného prostredia sú aktivity štátu zamerané predovšetkým na poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, pozemkové úpravy a ochranu poľnohospodárskej pôdy, závlahové systémy a odvodňovacie systémy, veterinárnu kontrolu, veterinárnu inšpekciu a veterinárny dozor, plemenársky dozor, rybníctvo, poľovníctvo, potravinárstvo a potravinový dozor, spracovanie dreva vrátane biotechnológií, regionálny rozvoj. K tejto oblasti patria aj aktivity zamerané na ochranu prírody a krajiny, vodné hospodárstvo, ochranu pred povodňami, ochranu ovzdušia, ozónovej vrstvy a klimatického systému Zeme, ekologických aspektov územného plánovania, odpadového hospodárstva.

Uvedené aktivity zabezpečujú Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstvo životného prostredia SR prostredníctvom 82 rozpočtových organizácií (napr. Štátna veterinárna a potravinová správa, Pôdohospodárska platobná agentúra, regionálne veterinárne a potravinové správy, krajské lesné úrady), 23 príspevkových organizácií (napr. Štátny veterinárny ústav, Výskumný ústav potravinársky).

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy verejnú správu Slovenskej republiky tvoria aj ďalšie subjekty zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR.

Obec je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá

samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky je aj *vyšší územný celok* - samosprávny kraj. Je zriadených osem samosprávnych krajov, ktoré sú právnickými osobami samostatne hospodáriacimi s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami; zabezpečujú a chránia práva a záujmy svojich obyvateľov.

Aktivity v oblasti sociálneho poistenia (nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie - starobné a invalidné, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti) vykonáva *Sociálna poisťovňa* ako verejnoprávna inštitúcia nezávislá od štátnych orgánov so samostatným a nezávislým financovaním a hospodárením úplne odčleneným od štátneho rozpočtu. Vykonávanie verejného zdravotného poistenia zabezpečujú na základe povolenia *zdravotné poisťovne* - akciové spoločnosti. Dohľad nad verejným zdravotným poistením a dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti vykonáva *Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou*.

Vrcholnými vzdelávacími, vedeckými a umeleckými ustanovizňami sú *vysoké školy*, ktorých poslaním je rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry a zdravia pre blaho celej spoločnosti, a tým prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti.

Verejnoprávnu, národnou, nezávislou, informačnou, kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania je *Rozhlas a televízia Slovenska*. Bol zriadený 1. januára 2011 a nahradil dovtedy samostatné inštitúcie Slovenský rozhlas a Slovenskú televíziu.

Od roku 1991 je súčasťou verejnej správy *Fond národného majetku SR*, ktorého poslaním je realizovať schválené privatizačné projekty, nakladať s majetkom fondu vo vlastnom mene a v rozsahu vymedzenom zákonom, vykonávať práva akcionára v ním založených akciových spoločnostiach a iné právne úkony.

Poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu spravuje *Slovenský pozemkový fond*, ktorý tiež nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy; nie je zriadený na podnikanie a svoju činnosť vykonáva vo verejnom záujme.

Štátny fond je právnická osoba, ktorá sa zriaďuje zákonom na financovanie osobitne určených úloh štátu. Správcom štátneho fondu je ústredný orgán štátnej správy ustanovený zákonom. V Slovenskej republike pôsobia tri štátne fondy: *Štátny fond rozvoja bývania* (správu vykonáva Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR), *Národný jadrový fond na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi* (správu vykonáva Ministerstvo hospodárstva SR) a *Environmentálny fond* (správu vykonáva Ministerstvo životného prostredia SR).

Centralizovanú správu a vymáhanie pohľadávok sektora verejnej správy zabezpečuje *Slovenská konsolidačná, a.s.*

Do verejnej správy sú zaradené aj ďalšie subjekty, ktoré hospodária s objemovo menšou časťou verejných prostriedkov (*Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, RTVS, s.r.o., Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa*).

2. Definitívne údaje o hospodárení a dlhu verejnej správy v metodike ESA 95

Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku¹ zaviedlo podrobné pravidlá pre organizovanie rýchleho a pravidelného vykazovania plánovaných a skutočných výsledkov hospodárenia s financiami verejnej správy. Podľa tohto nariadenia sa Európskej komisii (Eurostatu) predkladajú plánované a skutočné výsledky dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka a druhýkrát do 1. októbra bežného roka. Do 1. apríla bežného roka sa predkladá odhad skutočného schodku za uplynulý rok a do 1. októbra bežného roka aktuálny schodok za uplynulý rok.

Podľa aktuálnych výsledkov v metodike ESA 95 uplatňovanej Eurostatom hospodárila verejná správa Slovenskej republiky v roku 2011 so schodkom 3 414 mil. eur, čo predstavuje 4,9 % HDP, a dlh verejnej správy dosiahol k 31.12.2011 výšku 29 911 mil. eur, čo predstavuje 43,3 % HDP.

Schodok hospodárenia, ktorý bol prezentovaný k 1. aprílu 2012, sa zvýšil o 0,1 % HDP. Zdôvodnenie tejto revízie je uvedené v Prílohe č. 2 *Úpravy schodku za rok 2011 pri októbrovej notifikácii v metodike ESA 95*. Rozhodujúce boli pritom dva vplyvy: predovšetkým spresnenie časového rozlíšenia daňových príjmov a sociálnych príspevkov na základe skutočných údajov z daňových priznaní a oprava nesprávne zaznamenatej splátky návratnej finančnej výpomoci vo výdavkoch obcí. Výška vykázaného dlhu sa nezmenila.

Súhrnné výsledky hospodárenia verejnej správy v metodike ESA 95

Verejná správa za rok 2011 vykázala na hotovostnej báze skutočnú hodnotu príjmov v celkovej sume 23 924 242 tis. eur, skutočné výdavky vyčerpané za rok 2011 boli na úrovni 27 035 802 tis. eur a schodok dosiahol výšku 3 111 560 tis. eur. Po zapracovaní úprav vychádzajúcich z metodiky ESA 95 (sú uvedené v prílohe č. 1) sa dosiahol schodok 3 413 991 tis. eur, pričom negatívny vplyv malo najmä zahrnutie zmeny stavu záväzkov a časového rozlíšenia platených úrokov spolu vo výške 667 445 tis. eur. Pozitívne bol schodok ovplyvnený predovšetkým zahrnutím zmeny stavu pohľadávok 161 011 tis. eur a časového rozlíšenia daní a poistného v hodnote 114 640 tis. eur. Dosiahnuté príjmy v metodike ESA 95 za rok 2011 boli na úrovni 23 789 854 tis. eur a výdavky v metodike ESA 95 vo výške 27 203 845 tis. eur.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva

Štátny rozpočet

Spomedzi subjektov verejnej správy sa v najväčšej miere na príjmoch a výdavkoch verejnej správy podieľali príjmy a výdavky štátneho rozpočtu, účtov štátnych finančných aktív a ostatných mimorozpočtových účtov, ktoré sú spravované štátnymi rozpočtovými organizáciami. Skutočné príjmy na hotovostnej báze dosiahli 12 002 326 tis. eur a čerpanie výdavkov bolo 15 278 042 tis. eur, čo znamená, že sa dosiahol schodok 3 275 716 tis. eur. Hotovostné príjmy a výdavky štátneho rozpočtu prešli v dôsledku úprav vyplývajúcich z metodiky ESA 95 niekoľkými zmenami. Jednorazovo bol schodok pozitívne ovplyvnený imputáciou pohľadávky voči spoločnosti Granvia v dôsledku zaplatenia DPH spojenou s PPP projektom rýchlostnej cesty R1 vo výške 173 639 tis. eur, pričom nasledujúcich 30 rokov bude pomerná časť z tejto hodnoty znižovať stav poskytnutých preddavkov súvisiacich s projektom. Pozitívny vplyv malo taktiež zahrnutie časového rozlíšenia daní v sume 76 753 tis. eur. Imputácia záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o výkone vo verejnom záujme voči ŽSR a ŽSSK, a.s. z minulých rokov zvýšila schodok štátneho rozpočtu o 424 557 tis. eur a k výraznejšiemu nárastu schodku prispelo taktiež zahrnutie časového rozlíšenia úrokov a diskontu, kapitálový transfer zdravotníckym zariadeniam a transfer neziskovým inštitúciám (2 % z daní) spolu vo výške 199 556 tis. eur. Každoročne sa z celkovej sumy príjmov a výdavkov vylučujú EÚ toky, ktoré boli v roku 2011 v sume 1 297 937 tis. eur.

Splátkou návratných finančných výpomocí poskytnutých mestu Žiline a Vodohospodárskej výstavbe, a.s. sa zlepšil schodok štátnych finančných aktív o 44 857 tis. eur. Na mimorozpočtových účtoch bol zaznamenaný kapitálový transfer, ktorým došlo k prevzatíu záväzkov zdravotníckych zariadení v celkovej sume 50 528 tis. eur.

Miestna samospráva

Samosprávne kraje - vyššie územné celky (ďalej VÚC)

Celkové príjmy rozpočtových organizácií VÚC na hotovostnej báze boli na konci roka 2011 vyčíslené na hodnotu 1 088 755 tis. eur, výdavky 1 091 132 tis. eur, z čoho vyplýva schodok 2 377 tis. eur. Na základe metodiky ESA 95 bolo hospodárenie VÚC prebytkové (219 tis. eur), čo ovplyvnili najmä nasledovné faktory: pripočítanie položiek zmeny stavu pohľadávok a záväzkov, časového rozlíšenia daní a úrokov v celkovej sume 10 634 tis. eur, preklasifikovanie výdavku na splátku investičného dodávateľského úveru v Košickom VÚC a Banskobystrickom VÚC (2 094 tis. eur), odpočítanie obstarania kapitálových aktív prostredníctvom investičného dodávateľského úveru v Košickom VÚC (9 970 tis. eur)

a odpustenie poskytnutia návratnej finančnej výpomoci NsP sv. Barbory Rožňava, a.s. Košickým VÚC (163 tis. eur).

Hospodárenie príspevkových organizácií VÚC zaradených do sektora verejnej správy za rok 2011 na hotovostnej báze sa skončilo so schodkom 838 tis. eur, podľa metodiky ESA 95 so schodkom 11 910 tis. eur. Vzniknutý rozdiel nastal najmä v dôsledku započítania zmeny stavu pohľadávok a záväzkov v sume 11 051 tis. eur, pričom na strane pasív ide hlavne o nárast na účtoch „Dodávateľia“ a „Ostatné dlhodobé záväzky“ a na strane aktív bol najvýraznejší pokles na odberateľských účtoch.

Obce

Obce vo svojich rozpočtoch za rok 2011 vykázali celkový príjem vo výške 3 484 073 tis. eur, celkové výdavky dosiahli 3 464 856 tis. eur. V obciach a ich rozpočtových organizáciách záväzky voči dodávateľom v roku 2011 klesli, čo malo pozitívny vplyv na schodok podľa metodiky ESA 95. Opačný efekt malo započítanie obstarania kapitálových aktív prostredníctvom finančného prenájmu (1 026 tis. eur) a preklasifikovanie splátky úveru do štátneho rozpočtu na kapitálový transfer (20 198 tis. eur). Z uvedeného vyplýva, že výsledok hospodárenia podľa metodiky ESA 95 bol prebytkový vo výške 9 331 tis. eur, aj keď prebytok vykázaný na hotovostnej báze dosiahol až 19 217 tis. eur.

Príspevkové organizácie obcí zaradené do sektora verejnej správy uzavreli rozpočtové hospodárenie roku 2011 s prebytkom 684 tis. eur. Hodnota schodku podľa metodiky ESA 95 bola na úrovni 11 990 tis. eur. Najväčšou položkou, ktorá zapríčinila tento rozdiel bol najmä nárast na účte „Dodávateľia“ na strane pasív vo výške 12 743 tis. eur.

V prípade neziskových organizácií obcí zaradených do sektora verejnej správy bolo skutočné hospodárenie na hotovostnej báze za rok 2011 prebytkové (115 tis. eur). Po zahrnutí položiek časového rozlíšenia (2 429 tis. eur) do výpočtov prebytku/schodku v metodike ESA 95 sa výsledok rozpočtového hospodárenia neziskových organizácií obcí skončil s prebytkom vo výške 2 544 tis. eur.

Fondy sociálneho zabezpečenia

Sociálna poisťovňa

Hlavný zdroj príjmov Sociálnej poisťovne predstavuje poistné, ktoré je stanovené podľa vymeriavacích základov jednotlivých skupín platiteľov poistného po zohľadnení skutočného vývoja z minulého obdobia. Príjmy Sociálnej poisťovne za rok 2011 sú reprezentované sumou 6 269 011 tis. eur, celkové vynaložené výdavky boli 6 139 543 tis. eur. Sociálna poisťovňa

vykázala ako výsledok hospodárenia hotovostný prebytok 129 468 tis. eur; v metodike ESA 95 vykázala prebytok 173 513 tis. eur, ktorý bol ovplyvnený zahrnutím vplyvu časového rozlíšenia poisťného 24 875 tis. eur, zmeny stavu ostatných záväzkov (bez záväzkov z poisťného) 25 065 tis. eur, odpustenia nevyžiteľných pohľadávok z garančného poistenia 8 178 tis. eur a úprav príjmov nezachytených vo výkaze o príjmoch a výdavkoch 4 225 tis. eur.

Zdravotné poisťovne

Príjmy verejného zdravotného poistenia tvoria príjmy štátnej zdravotnej poisťovne a príjmy dvoch súkromných zdravotných poisťovní očistené o ich súkromné príjmy; výdavky verejného zdravotného poistenia sú tvorené výdavkami štátnej zdravotnej poisťovne a celkovými výdavkami dvoch súkromných zdravotných poisťovní očistenými o ich súkromné výdavky. Nakoľko údaje o hotovostných príjmoch a výdavkoch za rok 2011 predložili iba Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. a Union zdravotná poisťovňa, a.s., príjmy verejného zdravotného poistenia boli vo výške 2 764 231 tis. eur a výdavky verejného zdravotného poistenia na úrovni 2 677 779 tis. eur. Celkové hospodárenie zdravotných poisťovní na hotovostnej báze bolo prebytkové (86 452 tis. eur). V rámci metodiky ESA 95 sa hospodárenie zdravotných poisťovní k 31.12.2011 skončilo s vyšším prebytkom (107 028 tis. eur). Rozdiel v prebytku je spôsobený dodatočnými úpravami, ako je zahrnutie príjmov a výdavkov zdravotnej poisťovne Dôvera, a.s. (v sume 152 319 tis. eur), vylúčenie súkromných príjmov a výdavkov súkromných poisťovní (v sume 212 980 tis. eur), ako aj vylúčenie súkromných pohľadávok a záväzkov súkromných zdravotných poisťovní (v sume 245 925 tis. eur) a platba za správu verejného zdravotného poistenia (39 480 tis. eur), ktorá zodpovedá zákonom stanovenému percentu na vybranom poisťnom.

Ostatné subjekty verejnej správy

Pri ostatných subjektoch verejnej správy, ako sú štátne fondy (Národný jadrový fond, Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond), Fond národného majetku SR, Slovenský pozemkový fond, Slovenská konsolidačná, a.s., verejné vysoké školy, príspevkové organizácie štátu zaradené do sektora verejnej správy, Ústav pamäti národa, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Rozhlas a televízia Slovenska, Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, RTVS, s.r.o., TASR a Audiovizuálny fond je rozdiel medzi hotovostným prebytkom/schodkom a prebytkom/schodkom podľa metodiky ESA 95 spôsobený hlavne zahrnutím zmeny stavu pohľadávok a záväzkov a ostatných menších úprav.

Najvýznamnejšie rozdiely medzi hotovostným prebytkom/schodkom a prebytkom/schodkom na základe metodiky ESA 95 sú v týchto subjektoch:

Národný jadrový fond

V Národnom jadrovom fonde zmena stavu pohľadávok dosiahla 10 581 tis. eur, pričom ide hlavne o príjmy budúcich období. Prebytkové hospodárenie Národného jadrového fondu podľa metodiky ESA 95 je z tohto dôvodu vyššie ako prebytok na hotovostnej báze.

Fond národného majetku SR

Fond národného majetku SR v roku 2011 hospodáril so schodkom 187 287 tis. eur. Na základe metodiky ESA 95 bol schodok fondu po započítaní zmeny stavu pohľadávok a záväzkov a superdividendy z precenenia aktív (99 794 tis. eur) vyčíslený na 287 681 tis. eur.

Verejné vysoké školy

Verejné vysoké školy v roku 2011 hospodárili so schodkom 9 268 tis. eur, podľa metodiky ESA 95 so schodkom 1 210 tis. eur. Rozdiel spôsobilo zahrnutie zmeny stavu pohľadávok a záväzkov v celkovej sume 8 029 tis. eur.

Rozhlas a televízia Slovenska

Rozdiel medzi prebytkom hospodárenia na hotovostnej báze a prebytkom podľa metodiky ESA 95 spôsobilo zahrnutie zmeny stavu záväzkov vo výške 11 995 tis. eur. Prebytok podľa metodiky ESA 95 sa tak zvýšil na hodnotu 24 143 tis. eur.

RTVS, s.r.o.

RTVS, s.r.o. v roku 2011 hospodárila na hotovostnej báze so schodkom 303 tis. eur. Po započítaní zmeny stavu pohľadávok a záväzkov a vkladu do základného imania, ktorý bol preklasifikovaný na kapitálový transfer (400 tis. eur), RTVS, s.r.o. podľa metodiky ESA 95 hospodárila s prebytkom 223 tis. eur.

Súhrnný prehľad o definitívnom schodku verejnej správy Slovenskej republiky podľa jednotlivých subjektov za rok 2011:

Subjekt verejnej správy	skutočnosť tis. eur
Verejná správa spolu	-3 413 991
Štátny rozpočet (vrátane účtov štátnych finančných aktív a ostatných mimorozpočtových účtov)	-3 597 498
Štátne fondy spolu	190 486
Fond národného majetku SR	-287 681
Slovenský pozemkový fond	10 210
Slovenská konsolidačná, a.s.	-5 853
Verejné vysoké školy	-1 210
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	2 040
Ústav pamäti národa	-16
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	-8
Rozhlas a televízia Slovenska	24 143
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	35
RTVS, s. r. o.	223
Tlačová agentúra SR	-161
Audiovizuálny fond	859
Vyššie územné celky	219
Obce	9 331
Neziskové organizácie obcí zaradené do sektora verejnej správy	2 544
Sociálna poisťovňa	173 513
Verejné zdravotné poistenie	107 028
Príspevkové organizácie zaradené do sektora verejnej správy spolu	-42 195
z toho: štátne	-18 295
obecné	-11 990
vyšších územných celkov	-11 910
Hrubý domáci produkt v bežných cenách	69 108 281
Percento schodku verejnej správy z HDP	-4,94

Kvantifikácia schodku verejnej správy Slovenskej republiky a jeho financovania v roku 2011 podľa jednotlivých subjektov v metodike ESA 95 je uvedená v prílohe č. 1.

Stav a vývoj dlhu verejnej správy podľa maastrichtských kritérií

K 31.12.2011 dosiahol maastrichtský dlh verejnej správy hodnotu 29 911 262 tis. eur, čo predstavuje 43,3 % hrubého domáceho produktu (pri HDP 69 108 281 tis. eur). Oproti roku 2010 vzrástol maastrichtský dlh o 2 912 884 tis. eur a jeho pomer k HDP o 2,3 percentuálneho bodu. Zvýšenie pomeru dlhu k HDP bolo spôsobené rastom dlhu o 10,8 % pri raste HDP v bežných cenách o 4,9 %.

Štruktúra maastrichtského dlhu podľa jednotlivých subjektov verejnej správy:

(tis. eur)

Zložky verejnej správy	k 31.12.2010	k 31.12.2011	Zmena
a	1	2	3 = (2 - 1)
Ústredné rozpočtové organizácie ¹⁾	25 825 045	28 771 698	2 946 653
Fond národného majetku SR	16 031	15 838	-193
Verejné vysoké školy	339	10	-329
Rozhlas a televízia Slovenska	167	104	-63
Príspevkové organizácie štátne vo verejnej správe	280	803	523
Vyššie územné celky	408 601	426 847	18 246
Príspevkové organizácie VÚC vo verejnej správe	129	116	-13
Obce	1 390 919	1 386 431	-4 488
Príspevkové organizácie obcí vo verejnej správe	675	1 146	471
Neziskové organizácie obcí	414	89	-325
Verejná správa spolu	27 642 600	30 603 082	2 960 482
Konsolidácia ²⁾	644 222	691 820	47 598
Verejná správa spolu konsolidovaná	26 998 378	29 911 262	2 912 884
Hrubý domáci produkt v b.c.	65 869 489	69 108 281	3 238 792
% maastrichtského dlhu z HDP	41,0	43,3	2,3

¹⁾ Bez záväzkov MF SR voči Štátnej pokladnici 3 801 960 3 570 708 -231 252
 Bez záväzkov z vkladov verejnej správy v Št. pokladnici 2 110 529 2 242 816 132 287

²⁾ Konsolidácia predstavuje nesplatené návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátnych finančných aktív mestu Žilina (17 573 tis. eur), Bratislavskému samosprávnemu kraju (4 813 tis. eur), pôžička Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Agentúre pre rozvoj vidieka (328 tis. eur), pôžičky zo Štátneho fondu rozvoja bývania obciam (667 055 tis. eur) a pôžičky poskytnuté obciam od subjektov verejnej správy (2 051 tis. eur).

Poznámka: Ostatné, v tabuľke neuvedené subjekty verejnej správy v rokoch 2010 a 2011 nemali dlh.

Maastrichtský dlh bol k 31.12.2011 financovaný predovšetkým cennými papiermi v menovitej hodnote 27 052 154 tis. eur (90,4 %). Z toho podstatnú časť tvorili štátne dlhopisy v menovitej hodnote 25 892 470 tis. eur a štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 1 136 900 tis. eur. Bankové úvery a iné záväzky dosiahli hodnotu 2 758 319 tis. eur (9,2 %), z ktorých 172 613 tis. eur predstavuje záväzok pripadajúci na Slovenskú republiku z EFSF a 100 338 tis. eur záväzky nemocníc prevzaté v rámci vládou schváleného postupu ich oddlžovania. Osobitnou súčasťou maastrichtského dlhu sú záväzky, ktoré vyplývajú z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy; tieto záväzky dosiahli hodnotu 100 789 tis. eur (0,3 %).

Z hľadiska meny bol maastrichtský dlh v roku 2011 tvorený z 99,7 % dlhom v eurách a len 0,3 % dlhu pripadlo na iné meny (japonské jeny, USD, švajčiarske franky).

Z hľadiska pôvodnej splatnosti je maastrichtský dlh tvorený krátkodobým dlhom vo výške 1 338 115 tis. eur (4,5 %) a dlhodobým dlhom vo výške 28 573 147 tis. eur (95,5 %). Rozloženie dlhu podľa vybraných intervalov splatnosti je nasledovné (v %):

Splatnosť	≤1 rok	(1-5) rokov	(5-10) rokov	(10-15) rokov	(15 a viac) rokov
Pôvodná	4,5	15,4	54,4	17,2	8,5
Zostávajúca	10,0	44,8	29,6	11,7	3,9

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry pripadá na tuzemských veriteľov 17 902 631 tis. eur (59,9 %) a na zahraničných veriteľov 12 008 631 tis. eur (40,1 %) z celkového dlhu. Tuzemskými veriteľmi sú predovšetkým finančné korporácie, ktorých podiel na celkovom dlhu predstavuje 58,8 %; zostávajúcich 1,1 % tvoria investičné dodávateľské úvery od nefinančných korporácií pre vyššie územné celky, záväzky z odberateľsko-dodávateľských vzťahov prevzaté z nemocníc, záväzky z vkladov klientov Štátnej pokladnice nepatriacich do sektora verejnej správy a záväzky voči obyvateľom z dlhopisov FNM.

3. Komentár k súhrnnej účtovnej závierke verejnej správy Slovenskej republiky za rok 2011

3.1 Úvod

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy sa zostavuje podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Primerane sa využívajú aj ustanovenia Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008-31 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy (ďalej len „opatrenie“), a to v oblasti použitých metód konsolidácie a postupu konsolidácie.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy za rok 2011 je zostavená po prvýkrát v histórii našej krajiny.

Súhrnná účtovná závierka predstavuje účtovný výkaz za celú republiku zostavený na základe princípu konsolidácie uplatňovaného v Medzinárodných účtovných štandardoch pre verejnú správu (IPSAS). Na rozdiel od agregovaných dát za verejnú správu neobsahuje vzájomné vzťahy, ktoré boli identifikované medzi subjektmi tvoriacimi súhrnný celok.

Účtovné jednotky zahrnuté do súhrnnej účtovnej závierky tvoria tzv. súhrnný celok. Dôvodom pre tento názov je zostavovanie súhrnnej účtovnej závierky ako účtovného dokumentu na základe účtovných štandardov. Keďže nedochádza k naplneniu zásady kontroly jednej účtovnej jednotky nad ostatnými (Ministerstvo financií SR nevlastní subjekty územnej samosprávy a podobne), nemôže byť závierka nazvaná ako konsolidovaná účtovná závierka, ale ako súhrnná účtovná závierka.

Súhrnná účtovná závierka sa spracováva na základe konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy, konsolidovaných účtovných závierok obcí, konsolidovaných účtovných závierok vyšších územných celkov, individuálnych účtovných závierok obcí, ktoré nezostavili konsolidovanú účtovnú závierku a individuálnych účtovných závierok ostatných subjektov verejnej správy a právnických osôb s majetkovou účasťou štátu založených podľa osobitných predpisov².

² Napríklad zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy za rok 2011 je zostavená z účtovných závierok, ktoré boli v čase zostavovania tohto dokumentu predmetom neukončeného externého auditu (audit konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy za rok 2011 vykonávaný audítorskou spoločnosťou Deloitte Audit, s. r. o.) a z účtovných závierok za rok 2011, ktoré boli už overené externými audítormi (napr. individuálne a konsolidované závierky VÚC a obcí, prípadne iných subjektov verejnej správy tvoriacich súhrnný celok). Samotná súhrnná účtovná závierka za rok 2011 nebola overená nezávislým audítorom.

3.2 Štruktúra súhrnného celku verejnej správy v roku 2011

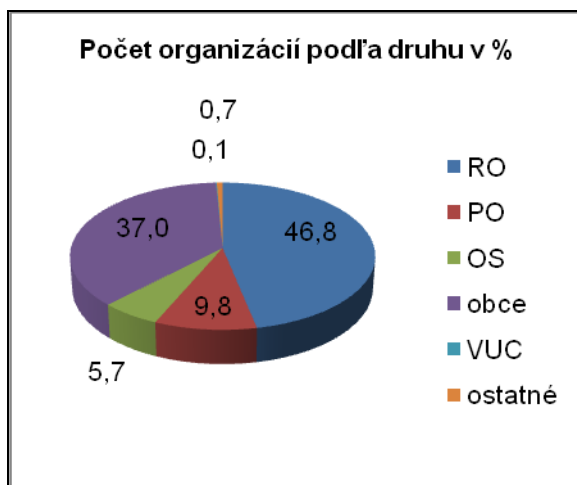
Ako bolo vymedzené v úvode, súhrnná účtovná závierka bola spracovaná Ministerstvom financií SR v súlade s § 22a zákona o účtovníctve, a to na základe:

- konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy (1),
- konsolidovaných účtovných závierok obcí (1 134),
- konsolidovaných účtovných závierok vyšších územných celkov (8),
- individuálnych účtovných závierok obcí, ktoré nezostavili konsolidovanú účtovnú závierku (1 782) a
- individuálnych účtovných závierok ostatných subjektov verejnej správy a právnických osôb s majetkovou účasťou štátu založených podľa osobitných predpisov (54).

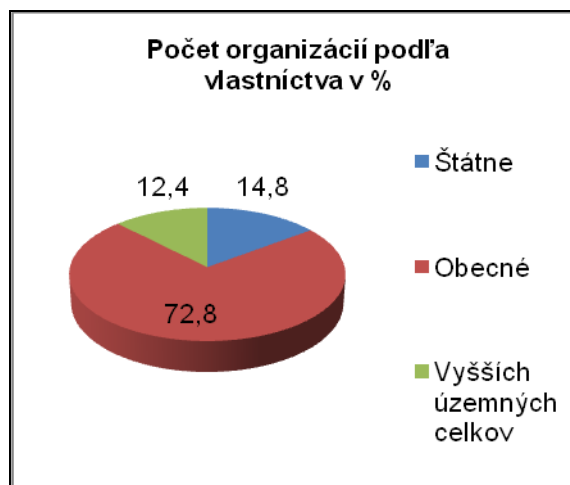
Súhrnný celok verejnej správy za rok 2011 tvorilo spolu 7 885 účtovných jednotiek; z toho 3 687 rozpočtových organizácií, 770 príspevkových organizácií, 2 926 obcí, 8 samosprávnych krajov, 450 obchodných spoločností a 54 ostatných subjektov založených podľa osobitných predpisov.

Z pohľadu druhu vlastníctva patrí 1 167 účtovných jednotiek k štátnej správe a 6 717 jednotiek k územnej samospráve.

Graf č. 1
Počet organizácií podľa druhu

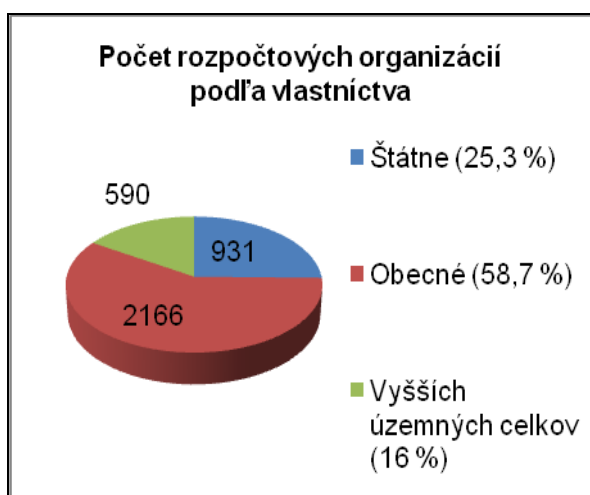
Graf č. 2
Počet organizácií podľa vlastníctva

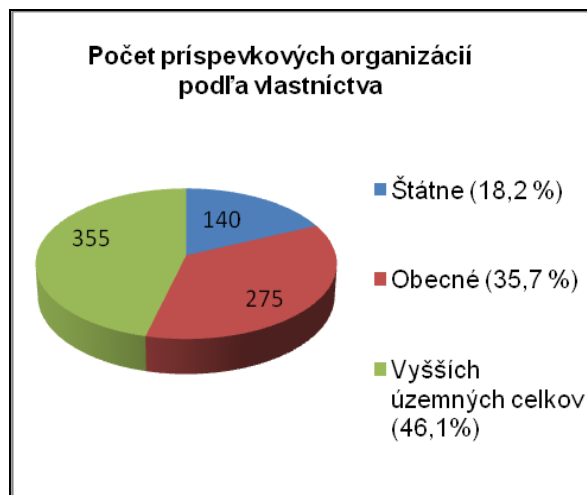
Vysvetlivky: RO – rozpočtové organizácie, PO – príspevkové organizácie, OS – obchodné spoločnosti, VÚC – vyššie územné celky.

Zo špecifik verejnej správy vyplýva, že rozhodujúcu časť tvoria rozpočtové a príspevkové organizácie, t.j. organizácie naviazané na svojho zriaďovateľa (štát, obec, vyšší územný celok) celým svojim rozpočtom (rozpočtové organizácie), alebo príspevkom (príspevkové organizácie).

Graf č. 3
Počet RO podľa vlastníctva

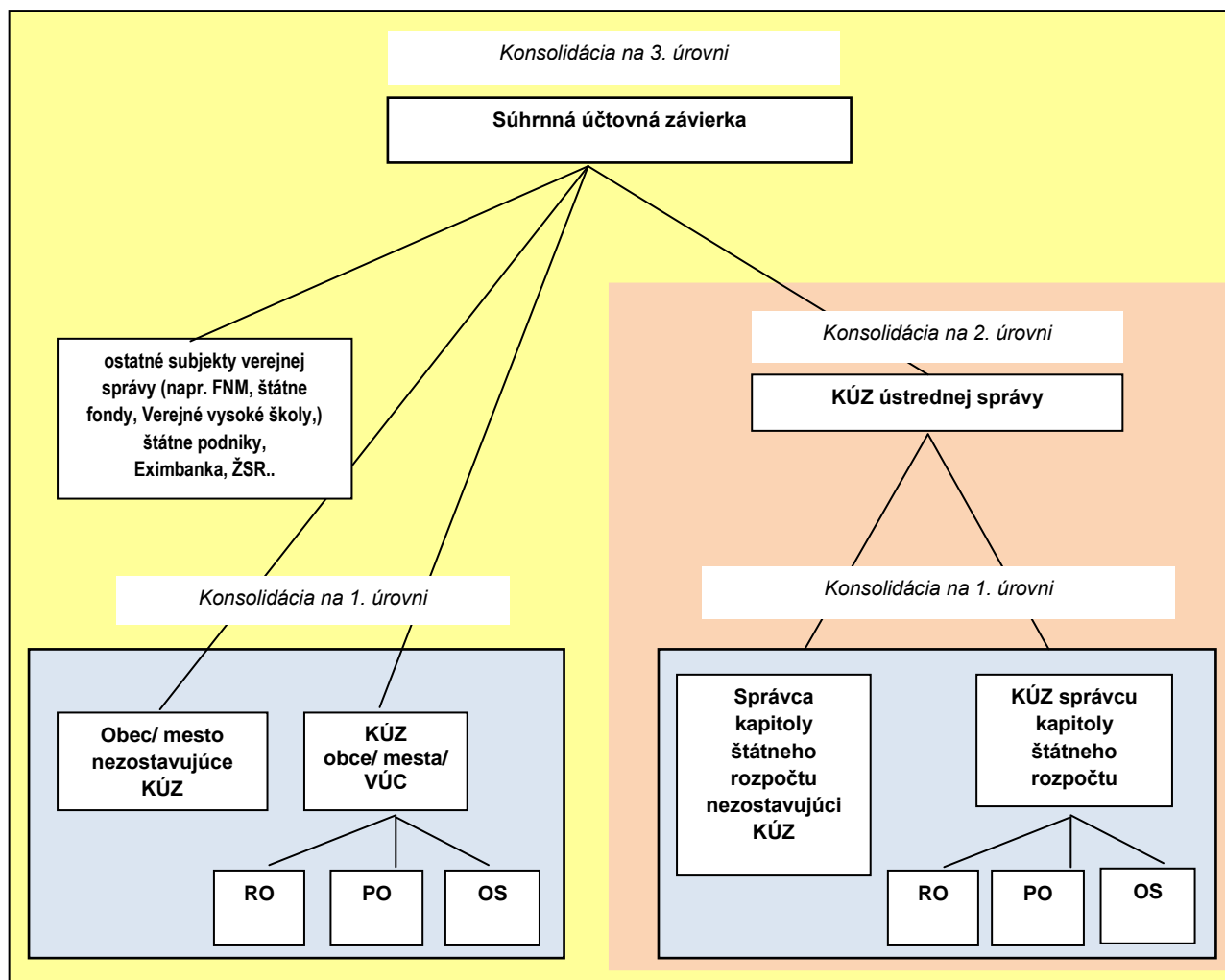
Graf č. 4
Počet PO podľa vlastníctva

Súhrnný celok verejnej správy predstavuje všetky organizácie zahrnuté do konsolidácie na najvyššej úrovni z pohľadu hierarchie organizácií. Tento počet organizácií je odlišný od počtu organizácií štatisticky zaradených do verejnej správy z pohľadu metodiky ESA 95. Rozdiel tvoria najmä všetky obchodné spoločnosti (akciové spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod.), a to zo štátnej aj územnej samosprávy, ale aj niektoré príspevkové organizácie (najmä nemocnice).

3.3 Schéma súhrnného celku a postup konsolidácie vo verejnej správe SR

Zmena štruktúry súhrnného celku v roku 2011 oproti roku 2010

Oproti roku 2010 došlo k zmene štruktúry súhrnného celku verejnej správy najmä z dôvodu novely zákona o účtovníctve. Ministerstvo financií SR postupne od roku 2009, za ktorý boli konsolidované účtovné závierky zostavené po prvýkrát, zahrnovalo ďalšie subjekty do tohto procesu.

Za rok 2011 boli do súhrnného celku zaradené nasledovné organizácie:

- verejné vysoké školy,
- štátne fondy,
- štátne podniky,
- Audiovizuálny fond,
- Exportno-importná banka Slovenskej republiky,
- Fond národného majetku Slovenskej republiky,
- Rada pre vysielanie a retransmisiu,

- Rozhlas a televízia Slovenska,
- RTVS, s.r.o.,
- Sociálna poisťovňa,
- Slovenský pozemkový fond,
- Slovenské národné stredisko pre ľudské práva,
- Tlačová agentúra Slovenskej republiky,
- Úrad pre dohľad nad výkonom auditu,
- Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou,
- Ústav pamäti národa,
- Železnice Slovenskej republiky.

V roku 2010 bolo zrušených 9 organizácií v rámci ústrednej správy, ktoré už neboli súčasťou súhrnného celku v roku 2011. Počet novovzniknutých organizácií v roku 2011 bol 10. V územnej samospráve (obce a vyššie územné celky) v roku 2010 zaniklo 20 organizácií a v priebehu roka 2011 vzniklo 30 nových organizácií.

Súhrnný celok verejnej správy za rok 2011 je uvedený v prílohe č. 3 *Prehľad o subjektoch zaradených do súhrnného celku*.

Použité metódy konsolidácie

Materskou účtovnou jednotkou pre účely zostavenia súhrnnej účtovnej závierky je zo zákona Ministerstvo financií SR a pri jej zostavení bola použitá nepriama metóda konsolidácie. Vychádzalo sa teda z konsolidovaných účtovných závierok na „medzistupni“ za subjekty, ktoré mali povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku za ich konsolidovaný celok (napríklad kapitoly štátneho rozpočtu, obec, samosprávny kraj).

Účtovné jednotky boli zahrnuté do súhrnnej účtovnej závierky nasledovnými metódami:

Účtovné jednotky	Použitá metóda konsolidácie vzájomných vzťahov
Rozpočtové a príspevkové organizácie	metóda úplnej konsolidácie
Obce a vyššie územné celky	metóda úplnej konsolidácie
Štátne fondy	metóda úplnej konsolidácie
Štátne podniky a dcérske obchodné spoločnosti štátu	metóda úplnej konsolidácie
Verejné vysoké školy	metóda úplnej konsolidácie
Ostatné subjekty podľa osobitného zákona	metóda úplnej konsolidácie
Spoločné účtovné jednotky	metóda podielovej konsolidácie
Pridružené účtovné jednotky	metóda vlastného imania

Z dôvodu odlišnej metodiky účtovania niektorých transakcií, ako aj z dôvodu neidentifikovaných vzájomných vzťahov v rovnakej hodnote, neboli na úrovni súhrnnej účtovnej závierky eliminované nasledovné vzťahy:

- daň z príjmu právnických osôb, fyzických osôb, daň z pridanej hodnoty,
- sociálne a zdravotné poistenie v oblasti pohľadávok, záväzkov, nákladov a výnosov,
- refundácie nákladov,
- vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice, ktorí nie sú zaradení do verejnej správy a sú dobrovoľnými klientmi,
- kapitálové účasti v štátnych podnikoch, Exportno-importnej banke Slovenska, a obchodných spoločnostiach územnej samosprávy, ktoré predstavovali dcérsku účtovnú jednotku,
- ostatné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy s rozdielnou hodnotou vykázanou v podkladoch pre eliminácie za jednotlivé účtovné jednotky.

3.4 Komentár k najvýznamnejším položkám súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy SR za rok 2011 v skrátenej štruktúre:

Súvaha (tis. eur)

AKTÍVA	31.12.2011	31.12.2010
SPOLU MAJETOK	53 482 791	36 284 343
Neobežný majetok	42 714 272	27 254 747
Obežný majetok	10 279 729	8 911 721
Časové rozlíšenie	488 790	117 875
PASÍVA	31.12.2011	31.12.2010
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	53 482 791	36 284 343
Vlastné imanie	7 115 769	-3 168 795
Cudzie zdroje	40 496 723	36 604 071
Časové rozlíšenie	5 870 299	2 849 067

Výkaz ziskov a strát (tis. eur)

NÁKLADY / VÝNOSY	31.12.2011	31.12.2010
Výnosy celkom	44 451 526	24 029 160
Náklady celkom	46 938 016	28 778 986
Daň z príjmu	32 645	3 879
Výsledok hospodárenia po zdanení	-2 519 135	-4 753 705

3.4.1 SÚVAHA

AKTÍVA

Celkové aktíva dosiahli k 31.12.2011 hodnotu 53 482 791,5 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 viac o 17 198 448,5 tis. eur. Celkové aktíva sú tvorené neobežným (dlhodobým) majetkom, z toho hlavne dlhodobým hmotným majetkom (67,4 %) a dlhodobým finančným majetkom (11,4 %), a obežným (krátkodobým) majetkom, z toho hlavne pohľadávkami (6,4 %) a finančnými účtami (7,7 %). Aktíva sú uvádzané aj komentované v netto hodnotách, bez vykázania korekcií (opravných položiek a odpisov). **Dôvodom významných prírastkov aktív takmer vo všetkých položkách je zahrnutie nových organizácií do súhrnného celku za rok 2011, ako napríklad štátne fondy a štátne podniky, Sociálna poisťovňa, Fond národného majetku SR a podobne.**

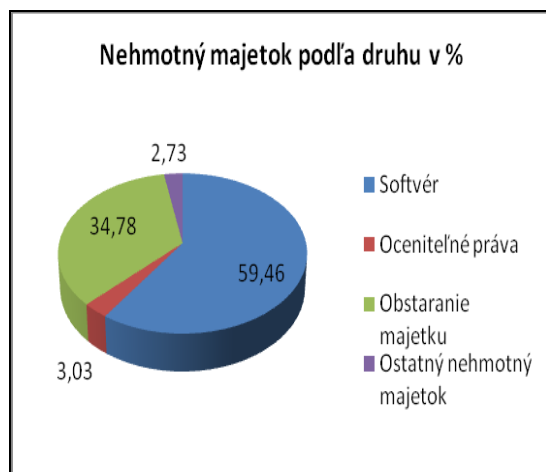
Neobežný majetok

Neobežný majetok je tvorený dlhodobým nehmotným, hmotným a finančným majetkom. Podrobné finančné informácie ku každej z týchto položiek sú uvedené v poznámkach ako súčasť súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011 (časť aktíva, položky A.I. až A.III.). Nižšie uvedený text sa venuje len jeho najvýznamnejším položkám z hľadiska hodnoty alebo ich významu pre krajinu.

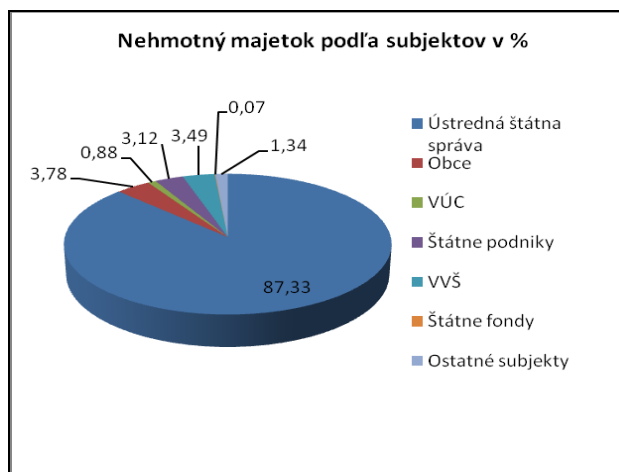
Dlhodobý nehmotný majetok

Dlhodobý nehmotný majetok (DNhM) súhrnného celku dosiahol k 31.12.2011 hodnotu 568 113 tis. eur. Najväčší podiel tvorí softvér (337 707,6 tis. eur) a obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (197 682,8 tis. eur). Dlhodobý nehmotný majetok oproti roku 2010 vzrástol o 61 684,4 mil. eur, a to najmä z dôvodu zahrnutia nových subjektov do konsolidácie (45 506,6 tis. eur) a prírastkom softvéru v ústrednej štátnej správe (8 860,7 tis. eur).

Graf č. 5
Štruktúra DNhM

Graf č. 6
Podiel na DNhM podľa skupín subjektov

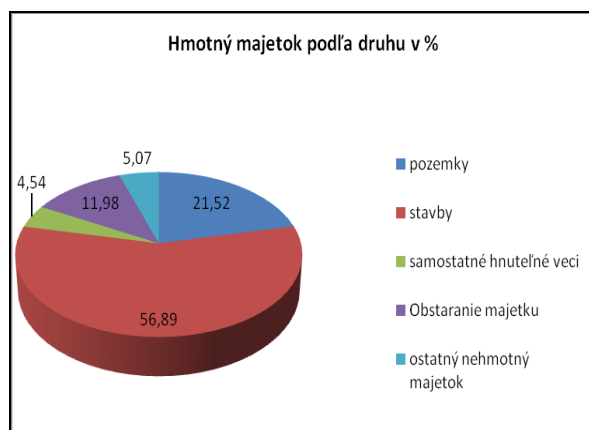

Takmer celú hodnotu softvéru vykazuje ústredná správa, a to 288 775,9 tis. eur. Je to pochopiteľné vzhľadom na to, že štát buduje pre svoje činnosti informačné systémy, ktoré majú celoštátne využitie a účely (zber a spracovanie dát, daňové informačné systémy, informačný systém Štátnej pokladnice, rozpočtový informačný systém, register obyvateľstva a podobne). Rovnako však do tejto položky vchádzajú aj softvéry používané v organizáciách pre administratívne účely (textové a tabuľkové procesory, operačné programy, bezpečnostné programy a podobne). V rámci obstarania dlhodobého nehmotného majetku (t.j. majetok v procese obstarávania, nezaradený do používania do 31.12.2011) vykázali organizácie ústrednej štátnej správy sumu 187 831 tis. eur, územná samospráva spolu 5 060,1 tis. eur a ostatné subjekty 4 791,6 mil. eur. V rámci prírastkov išlo najmä o softvér, nákup licencií a ostatného nehmotného majetku.

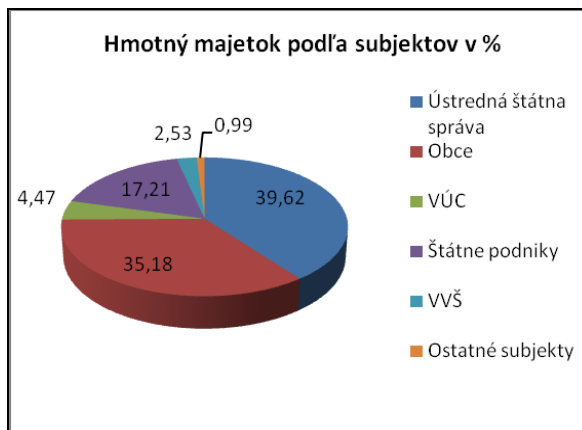
Dlhodobý hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok (DHM) súhrnného celku dosiahol k 31. decembru 2011 hodnotu 36 032 202,4 tis. eur. Najväčší podiel tvoria stavby (20 497 778,9 tis. eur), pozemky (7 752 994,9 tis. eur), obstaranie dlhodobého hmotného majetku (4 317 893,3 tis. eur), samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí (1 636 270,5 tis. eur) a dopravné prostriedky (1 482 716,6 tis. eur).

Graf č. 7
Štruktúra DHM

Graf č. 8
Podiel na DHM podľa skupín subjektov

Z pohľadu jednotlivých účtovných jednotiek vykázali významné sumy pozemkov štátne podniky (napríklad Lesy SR, š. p. 521 845,3 tis. eur) a Železnice SR (441 592,7 tis. eur). V rámci štátnej správy vykázali najvýznamnejšie hodnoty Verejné prístavy, a.s. (587 975,7 tis. eur), Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (468 751,2 tis. eur) a Ministerstvo obrany SR (137 041,0 tis. eur). Keďže pozemky sú väčšinou ocenené historickou obstarávacou cenou, ich hodnota v súhrnnej závierke môže byť v niektorých prípadoch výrazne nižšia ako ich skutočná (trhová, reálna) hodnota, a preto pozemky môžu predstavovať časť „skrytých“ rezerv našej krajiny.

Najvyššiu hodnotu stavieb v rámci súhrnného celku vykázala štátna obchodná spoločnosť Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (5 053 776,8 tis. eur), čo súvisí s predmetom jej činnosti, t.j. budovaním diaľnic a rýchlостných ciest na Slovensku. V rámci ústrednej správy ďalej nasleduje z hľadiska významnosti Slovenská správa ciest (404 435,3 tis. eur) s podobným predmetom činnosti ako Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Transpetrol, a.s. (243 757,9 tis. eur), ktorý buduje a prevádzkuje systémy potrubnej prepravy a skladovania ropy. Zo štátnych podnikov vykazujú najvyšší podiel stavieb Železnice SR (1 545 731 tis. eur) so železničnými dráhami a stanicami vo svojom dlhodobom majetku, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (1 009 642,5 tis. eur), v ktorého súvahe sú vodohospodárske diela a iné stavby súvisiace so správou vodných tokov a povodí a Vodohospodárska výstavba, š.p. (827 806,8 tis. eur). Stavby sú vykazované v historických obstarávacích cenách a ich hodnota je postupne znižovaná prostredníctvom odpisov. Výška ich odpísania zvyčajne indikuje potrebu budúcich investícií, pričom tieto môžu byť hlavne v prípade starších a dlhodobo zanedbávaných stavieb významnou výdavkovou položkou v budúcich rozpočtoch organizácií verejnej správy. Aj obstaranie majetku (t.j. majetok v procese obstarávania, nezaradený do používania do

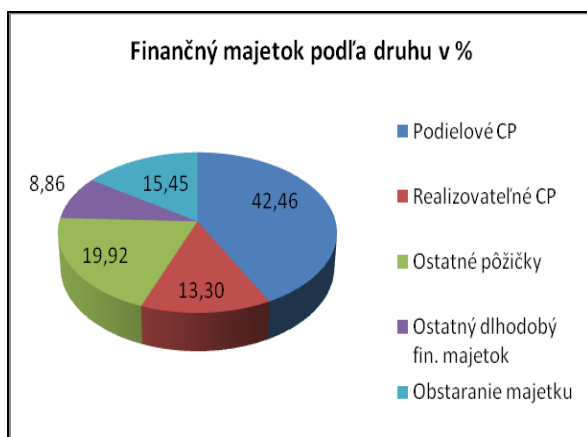
31.12.2011) tvorila najmä budúca infraštruktúra v podobe ciest, stavieb, pozemkov a dopravných prostriedkov.

Dlhodobý finančný majetok

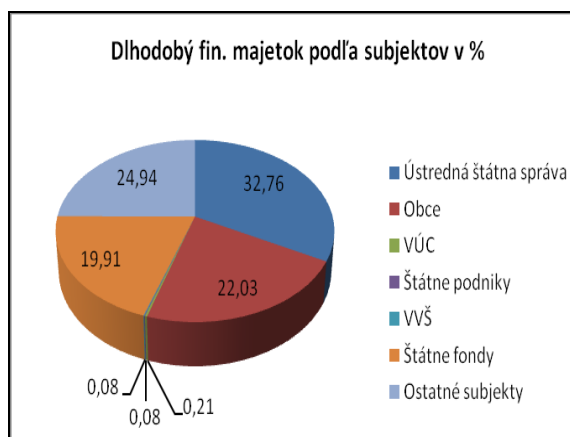
V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach, ktoré nepatria do súhrnného celku, a teda neboli konsolidované. Ďalej sa tu vykazujú hodnoty podielov štátu v pridružených účtovných jednotkách, ktoré boli predmetom konsolidácie kapitálu (napr. Slovak Telekom, a. s., letiská a podobne).

Celkovo dlhodobý finančný majetok dosiahol k 31.12.2011 hodnotu 6 113 956,5 tis. eur. Z toho ústredná štátna správa vykázala 2 002 712,4 tis. eur, obce 1 346 693,3 tis. eur, vyššie územné celky 12 830,1 tis. eur a ostatné subjekty 2 751 720,7 tis. eur.

Graf č. 9
Štruktúra finančného majetku podľa druhu

Graf č. 10
Finančný majetok podľa skupiny subjektov

V rámci štátnej správy ide hlavne o majtkovú účasť SR v medzinárodných finančných inštitúciách, pričom táto účasť sa medziročne zvýšila o 939 587,2 tis. eur z titulu zvýšenia nášho podielu na kapitáli Európskej investičnej banky (EIB) a Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (IBRD) v celkovej sume 936 174,8 tis. eur.

Prehľad majetkovej účasti SR v medzinárodných inštitúciách k 31.12.2011

(v tis. eur)

Medzinárodná inštitúcia	Stav k 31.12.2011	Stav k 31.12.2010
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (IBRD)	8 598,3	8 598,3
Medzinárodná investičná banka (EIB)	95 050,1	94 861,9
Európska banka pre obnovu a rozvoj (RB RE)	26 852,6	25 924,1
Vklad do základného imania spoločnosti EFSF	282,6	183,2
Inštitúcie Svetovej banky	37 145,4	35 967,3
Obstaranie účasti v EIB a IBRD v roku 2011	936 174,8	0,0
Spolu	1 105 103,8	165 534,8

V rámci ostatných subjektov vykazuje najvyššiu sumu Fond národného majetku SR (1 511 649,9 tis. eur) ako účasti na obchodných spoločnostiach, ktoré fond vedie ako určené na privatizáciu a predaj. Tieto účasti neboli predmetom konsolidácie kapitálu. Obce vykázali najvyššiu sumu v rámci realizovateľných cenných papierov (672 772 tis. eur), kde účtujú minoritné podiely v obchodných spoločnostiach, najmä v teplárenských a vodárenských spoločnostiach, finančných inštitúciách a podobne.

Súčasťou dlhodobého finančného majetku sú aj pôžičky voči prijímateľom štátnej pomoci na bývanie (fyzickým osobám a právnickým osobám mimo súhrnného celku), ktoré vykazuje Štátny fond rozvoja bývania v hodnote 1 198 209,5 tis. eur.

Obežný majetok

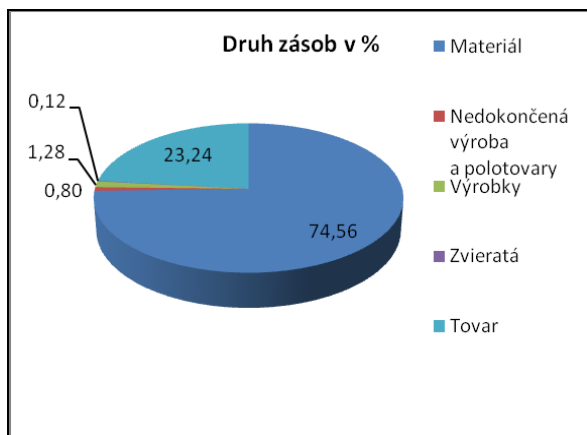
Obežný majetok je tvorený zásobami, zúčtovaním medzi subjektmi verejnej správy, pohľadávkami a finančnými účtami. Podrobné finančné informácie ku každej z týchto položiek sú uvedené v poznámkach ako súčasť súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011 (časť aktíva, položky B.I. až B.V.). Nižšie uvedený text sa venuje len jeho najvýznamnejším položkám z hľadiska hodnoty alebo ich významu pre krajinu.

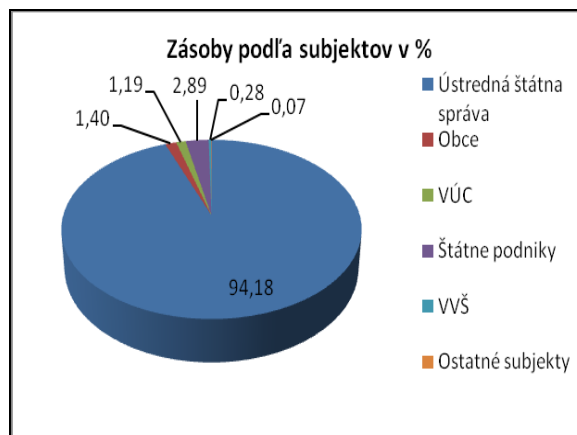
Zásoby

Celková hodnota zásob súhrnného celku k 31.12.2011 dosiahla 1 847 851,4 tis. eur.

Graf č. 11
Štruktúra zásob podľa druhu

Graf č. 12
Zásoby podľa skupiny subjektov

Na celkovej hodnote zásob sa podieľa najviac ústredná štátna správa a v rámci nej Ministerstvo obrany SR (1 162 521,9 tis. eur) a Správa štátnych hmotných rezerv (418 951,4 tis. eur). Ide najmä o materiál a tovar, v prípade Správy štátnych hmotných rezerv o tzv. strategické zásoby (napr. ropy, cukru, obilia a pod.).

Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy

Zostatok transferov na strane aktív predstavujú poskytnuté bežné a kapitálové transfery nepoužité v danom roku a kapitálové transfery prijaté v minulých obdobiach, ale nespotrebované prostredníctvom nákladov. Hodnota transferov k 31.12.2011 bola 897 629,1 tis. eur, z toho ústredná štátna správa vykázala 460 268,9 tis. eur, územná samospráva 290 089 tis. eur a ostatné subjekty 147 271,2 tis. eur.

Pohľadávky

Pohľadávky súhrnného celku sú vykazované spoločne, dlhodobé aj krátkodobé. Úhrnom dosiahli sumu 3 397 944,1 tis. eur, z toho dlhodobé 650 012,8 tis. eur a krátkodobé 2 747 931,3 tis. eur.

Najvýznamnejšími pohľadávkami verejnej správy sú pohľadávky v správe Ministerstva financií SR (1 213 454,8 tis. eur, čo predstavuje 35,7 % pohľadávok). Ide najmä o pohľadávky z daní a cla (ich správou je poverená Finančná správa, resp. do 31.12.2011

Daňová správa a Colná správa) a pohľadávky, ktoré predstavujú štátne finančné aktíva (pohľadávky Slovenskej republiky voči zahraničiu).

Prehľad pohľadávok Slovenskej republiky voči zahraničiu v rámci štátnych finančných aktív:

(v tis. eur)

Krajina	Stav k 31.12.2011	Stav k 31.12.2010
Ruská federácia	8 050,5	7 796,9
Ruská federácia - Krivoj Rog	3 993,2	3 920,3
Alžírská demokratická ľudová republika	10 682,4	10 258,2
Myanmarský zväz (Barma)	0,0	2,8
Nikaragujská republika	7 438,9	10 782,5
Kambodžské kráľovstvo	0,0	28,7
Albánska republika	1 173,4	1 514,9
bývalá Zväzová republika Juhoslávia	69 093,8	63 418,5
Slovinsko	87,4	84,7
Čínska ľudová republika	9 442,9	9 180,1
Kubánska republika	110 743,6	109 157,2
Kórejská ľudovodemokratická republika	1 456,5	1 410,4
Vládne úvery špeciál v XTR	4 464,1	4 377,9
Spolu	226 626,7	221 933,1

Ruská federácia

Dlh Ruskej federácie voči Slovenskej republike je splácaný na základe „Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ruskej federácie o riešení zadlženosti bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) a Ruskej federácie voči Slovenskej republike“ zo dňa 24.6.1994 (ďalej v texte aj „Dohoda“), ktorá bola doplnená dvomi Protokolmi o vnesení zmien do Dohody podpísanými dňa 28.8.2002 a 23.7.2003. Režim realizácie tovarových dodávok zo strany Ruskej federácie je zakotvený v uznesení vlády SR č. 576 zo 16.06.2004. V roku 2011 neboli realizované tovarové dodávky. Podľa platného splátkového kalendára je dlh Ruskej federácie splatný do 31.12.2021.

Ruská federácia – Krivoj Rog

Ide o pohľadávku z vládneho úveru poskytnutého Českou a Slovenskou federatívnou republikou (ČSFR) Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) na výstavbu Krivojrožského ťažobného a úpravárenského kombinátu okysličených rúd (ďalej „KŤUK“) na území Ukrajiny – Krivoj Rog. Vlastnícke vzťahy ku „KŤUK“ medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou však nie sú doteraz vyriešené, a preto je táto pohľadávka vedená samostatne

voči Ruskej federácii. Vecná stránka tejto pohľadávky je riešená Ministerstvom hospodárstva SR a za jej účtovno-evidenčnú stránku zodpovedá Ministerstvo financií SR.

Alžírsko demokratická ľudová republika

Pohľadávka vznikla z nesplateného úveru poskytnutého Alžírsku na základe Úverovej dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Alžírkej demokratickej ľudovej republiky podpísanej dňa 16. novembra 1984. Dňa 04.01.2011 bola na účet Ministerstva financií SR pripísaná posledná hotovostná splátka istiny pohľadávky splatná k 31.12.2010 v zmysle platného splátkového kalendára. Zostávajúcu časť pohľadávky evidovanej k 31.12.2011 predstavuje pohľadávka, ktorú alžírsko strana neuznáva ako svoj záväzok. Dôvodom je nedokončenie investície a jej neuvedenie do prevádzky bývalou Československou socialistickou republikou (nebol splnený čl. 7 úverovej dohody zo 16.11.1984). Slovenská republika eviduje jednu tretinu tejto pohľadávky a Česká republika jej zvyšné dve tretiny.

Myanmarský zväz

Splácanie dlhu Myanmarského zväzu voči SR prebiehalo v súlade so splátkovým kalendárom dohodnutým v Zmluve o úhrade pohľadávok Slovenskej republiky v Myanmarskom zväze zo dňa 10.11.1994, uzatvorenej medzi Ministerstvom financií SR a spoločnosťou Transakta, a. s. Bratislava v znení jej neskorších dodatkov. Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 812 zo dňa 18.11.2009 súhlasila s predčasným splatením dlhu Myanmaru voči Slovenskej republike do konca roku 2009, ktoré bolo navrhnuté v materiáli „Návrh ďalšieho postupu pri riešení pohľadávky Slovenskej republiky voči Myanmarskej republike“. Myanmarský zväz splatil svoj dlh ku dňu 02.03.2011 v súlade s Dodatkom č. 4 k uvedenej zmluve uzatvoreným dňa 22.02.2011.

Nikaragujská republika

Vysporiadanie sa realizuje na základe Zmluvy týkajúcej sa uhradenia pohľadávky Slovenskej republiky voči Nikaragujskej republike uzavretej dňa 14.4.2000 so spoločnosťou Raffels AG, Herisau, Švajčiarsko v znení jej dodatkov. Termín poslednej splátky je stanovený k 28.04.2013.

Kambodžské kráľovstvo

Vysporiadanie pohľadávky Slovenskej republiky sa realizovalo na základe Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Kambodžského kráľovstva o reštrukturalizácii a splatení dlhu Kambodžského kráľovstva voči Slovenskej republike zo dňa 6.11.2001. Pohľadávka bola splatená dňa 14.11.2011 v súlade so splátkovým kalendárom.

Albánska republika

Albánsko svoj dlh voči Slovenskej republike spláca v zmysle Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Radou ministrov Albánskej republiky o reštrukturalizácii a splatení záväzku Albánskej republiky voči Slovenskej republike, ktorá bola podpísaná dňa 26.05.2005 v Bratislave a platnosť nadobudla 18.11.2005. Podľa tejto dohody má byť dlh Albánskej republiky uhradený k 01.11.2014.

bývalá Zväzová republika Juhoslávia + Slovinsko

Pohľadávka bývalej ČSFR voči bývalej ZRJ vznikla z titulu predbežného vykonávania Platobnej dohody zo dňa 8. februára 1991, pohľadávka však nebola uznaná dlžníkom, resp. rozdelená medzi nástupnícke krajiny a ani externe rozdelená medzi Slovenskú republiku a Českú republiku. V marci 2007 sa v Srbsku uskutočnilo trojstranné expertné rokovanie medzi zástupcami Slovenskej republiky, Českej republiky a Srbska. Obdobné rokovanie prebehlo následne v apríli 2007 v Čiernej Hore za účasti príslušných expertov. Predmetom oboch rokovaní bolo vyjasnenie si pozície každej zúčastnenej strany vo vzťahu k možnostiam vysporiadania predmetných záväzkov Srbska a Čiernej Hory pochádzajúcich z clearingového platobného styku medzi ČSFR a bývalou Federatívnou republikou Juhoslávia. Zúčastnené strany sa dohodli na tom, že je nevyhnutné prostredníctvom príslušných právnych autorít, v súlade s medzinárodným právom, vyriešiť platnosť Protokolu z roku 1992, ktorý dopĺňa platnú Platobnú dohodu zo dňa 08.02.1991 a je právnym titulom pre isté nároky Slovenskej republiky a Českej republiky. Riešenie danej problematiky je v kompetencii Ministerstva zahraničných vecí SR. Pohľadávka nie je dlžníkom splácaná.

Čínska ľudová republika

Pohľadávka vznikla na základe tzv. barterových obchodov, ktoré sa uskutočňovali medzi bývalými československými podnikmi zahraničného obchodu a príslušnými čínskymi podnikmi v rokoch 1986 až 1990 a 1990 až 1992. V zmysle Protokolu podpísaného Ministerstvom financií SR a Ministerstvom financií ČR o ďalšom postupe pri vysporiadaní

pohľadávok a záväzkov Slovenskej republiky a Českej republiky voči zahraničiu zo dňa 01.02.1999 v znení neskorších dodatkov postupujú na základe vzájomnej dohody obe ministerstvá spoločne pri vysporiadaní pohľadávok voči Čínskej ľudovej republike. Doterajšie aktivity vyvinuté Ministerstvom financií SR, Ministerstvom financií ČR a Československou obchodnou bankou, a.s. Praha s cieľom riešiť splácanie pohľadávky však narazili na komunikačnú bariéru, pretože oslovené inštitúcie štátnej správy Čínskej ľudovej republiky poverili riešením vysporiadania pohľadávky čínske spoločnosti sídliace v niekoľkých čínskych kantónoch a komunikácia s nimi je prakticky nemožná. Pohľadávka SR voči ČĽR nie je úročená a nie je splácaná.

Kubánska republika

Pohľadávka Slovenskej republiky voči Kubánskej republike vznikla na základe viacerých úverových dohôd uzatvorených medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Kubánskej republiky. Doposiaľ nebola zrealizovaná žiadna forma vysporiadania pohľadávok voči Kubánskej republike. Táto problematika bola predmetom rokovania všetkých doteraz uskutočnených zasadnutí medzivládnej slovensko-kubánskej zmiešanej komisie pre hospodársko-obchodnú a technickú spoluprácu. V oblasti vysporiadania pohľadávok Slovenskej republiky voči Kubánskej republike neboli prijaté konkrétne závery.

Kórejská ľudovodemokratická republika

Slovenská republika k 31.12.2011 eviduje pohľadávku voči KĽDR, ale vzhľadom na komplikované politicko-ekonomické vzťahy s KĽDR sa v posledných rokoch nedosiahol žiadny pokrok v jej riešení.

Vládne pohľadávky voči zahraničiu – úvery

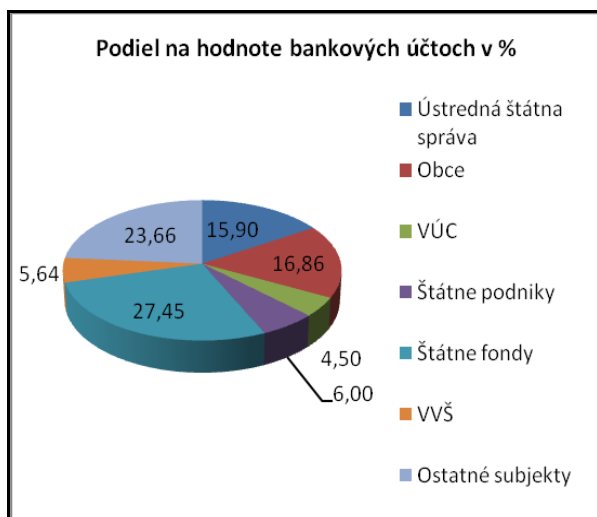
Pohľadávky z poskytnutých vládnych úverov civil na základe dohôd doteraz spravuje pre Ministerstvo financií SR Československá obchodná banka, a.s. Praha a Národná banka Slovenska. V priebehu roka 2011 sa ich stav znížil zo 113 161,0 tis. eur na 111 955,2 tis. eur, čo predstavuje celkové zníženie o 1 205,8 tis. eur.

Finančné účty

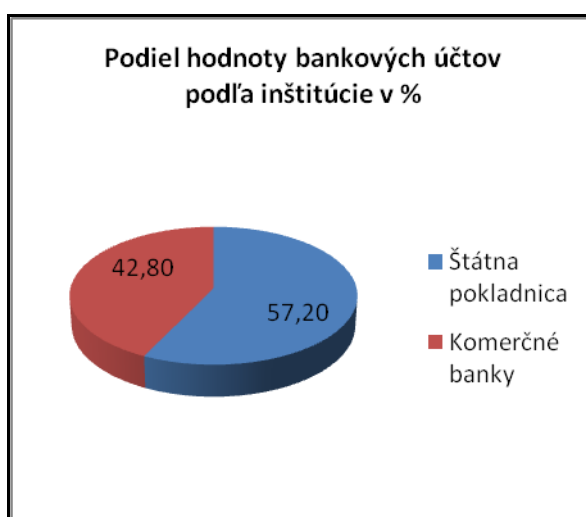
Ako finančné účty resp. krátkodobý finančný majetok sa vykazujú peniaze na ceste, peniaze na bankových účtoch, účtoch v Štátnej pokladnici, ceniny (napr. kolky, poštové známky, stravné lístky a podobne). Ďalej sa tu vykazujú krátkodobé majetkové a dlhové cenné papiere.

Hodnota krátkodobého finančného majetku k 31.12.2011 bola 4 127 759,8 tis. eur; z toho najvyššiu sumu tvorili bankové účty územnej samosprávy vedené v komerčných bankách mimo Štátnej pokladnice (721 633,9 tis. eur), bankové účty štátnych podnikov v komerčných bankách (202 582,0 tis. eur), Sociálna poisťovňa so svojimi účtami v Štátnej pokladnici (573 360,8 tis. eur), ako aj štátne fondy (927 451,7 tis. eur) s účtami tiež vedenými v Štátnej pokladnici. Celkovo dosiahla hodnota bankových účtov súhrnného celku 3 378 513,5 tis. eur.

Graf č. 13
Bankové účty podľa subjektov

Graf č. 14
Bankové účty podľa správcu účtov

Ako z vyššie uvedeného grafu vyplýva, približne 57 % zostatkov bankových účtov je uložených v Štátnej pokladnici (1 932 385,9 tis. eur). V Štátnej pokladnici sú vedené účty všetkých organizácií ústrednej štátnej správy, 3 vyšších územných celkov a dobrovoľných klientov, ktorými sú niektoré štátom vlastnené obchodné spoločnosti.

PASÍVA

Celkové pasíva dosiahli k 31.12.2011 hodnotu 53 482 791,5 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 viac o 17 198 448,5 tis. eur. Celkové pasíva sú tvorené vlastným imaním (13,2 %), záväzkami (75,8 %) a časovým rozlíšením (11,0 %).

Dôvodom významných prírastkov pasív takmer vo všetkých položkách je zahrnutie nových organizácií do súhrnného celku za rok 2011, ako napríklad štátne fondy a štátne podniky, Sociálna poisťovňa, Fond národného majetku SR a podobne.

Vlastné imanie

Vlastné imanie súhrnného celku je tvorené oceňovacími rozdielmi, nevysporiadaným výsledkom hospodárenia minulých rokov, výsledkom hospodárenia za rok 2011 a podielmi iných účtovných jednotiek. Podrobné finančné informácie ku každej z týchto položiek sú uvedené v poznámkach ako súčasť súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011 (časť pasíva, položky A.I. až A.III.).

Vlastné imanie súhrnného celku k 31.12.2011 dosiahlo 7 115 769,3 tis. eur; z toho oceňovacie rozdiely tvoria 2 280,1 tis. eur, výsledok hospodárenia 7 072 858,5 tis. eur a podiely iných účtovných jednotiek 40 630,7 tis. eur. Vzhľadom na špecifické postavenie organizácií štátnej správy a územnej samosprávy je vlastné imanie tvorené takmer v celej hodnote výsledkom hospodárenia (99,4 %). Do výsledku hospodárenia boli započítané aj iné položky vlastného imania (kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku), ktoré sú charakteristické pre obchodné spoločnosti a štátne podniky.

Oceňovacie rozdiely vznikli z precenenia majetku a záväzkov v hodnote -24 663,1 tis. eur a z precenenia kapitálových účastín v hodnote 26 943,2 tis. eur.

Cudzie zdroje

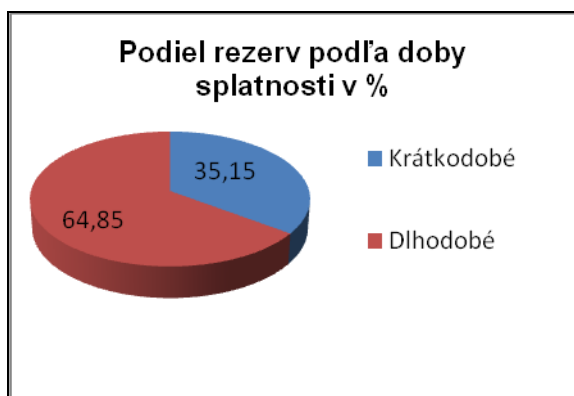
Cudzie zdroje súhrnného celku je tvorené rezervami, zúčtovaním medzi subjektmi verejnej správy, záväzkami, bankovými úvermi a výpomocami. Podrobné finančné informácie ku každej z týchto položiek sú uvedené v poznámkach ako súčasť súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011 (časť pasíva, položky B.I. až B.IV.). Nižšie uvedený text sa venuje len najvýznamnejším položkám z hľadiska hodnoty alebo ich významu pre krajinu.

Cudzie zdroje súhrnného celku k 31.12.2011 dosiahli 40 496 723,7 tis. eur; z toho rezervy vo výške 2 371 457,3 tis. eur, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy 631 532,3 tis. eur, záväzky 30 535 406,8 tis. eur a bankové úvery a výpomoci vo výške 6 958 327,3 tis. eur.

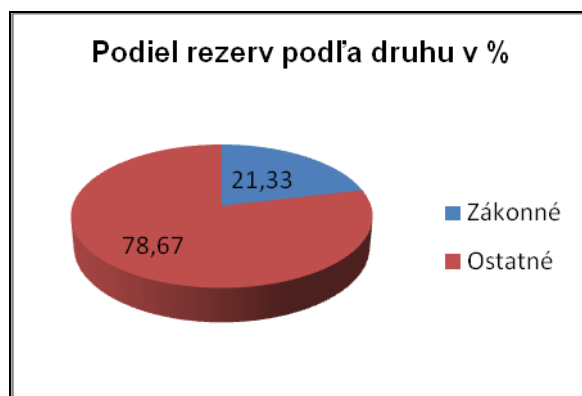
Rezervy

Subjekty verejnej správy tvoria rezervy dlhodobé aj krátkodobé, a to na základe príslušných predpisov (tzv. zákonné rezervy), ako aj na základe svojich vnútorných predpisov (tzv. ostatné rezervy). Rezervy k 31.12.2011 dosiahli hodnotu 2 371 457,3 tis eur.

Graf. č. 15
Štruktúra rezerv podľa splatnosti

Graf. č. 16
Štruktúra rezerv podľa druhu

Typickými zákonnými rezervami sú rezervy na nevyčerpané dovolenky, odstupné, odchodné, prémie a odmeny zamestnancom a rezervy na nevyfakturované dodávky a služby, ktoré tvoria a vykazujú prakticky všetky jednotky súhrnného celku. Ďalším dôvodom na tvorbu rezerv sú najmä súdne spory, finančné povinnosti vyplývajúce z ručenia a záruk a náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia.

Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy

Zostatok transferov na strane pasív predstavujú prijaté bežné a kapitálové transfery nepoužité v danom roku a kapitálové transfery prijaté v minulých obdobiach, ale nespotrebované prostredníctvom výnosov. Hodnota transferov k 31.12.2011 bola 631 532,3 tis. eur; z toho ústredná štátna správa vykázala 284 669,7 tis. eur, územná samospráva 289 791,9 tis. eur a ostatné subjekty 57 070,7 tis. eur.

Závazky

Závazky dosiahli k 31.12.2011 hodnotu 30 535 406,8 tis. eur.

Významný podiel na celkových záväzkoch majú záväzky zo štandardných dodávateľsko-odberateľských vzťahov, záväzky zo zúčtovania s EÚ, vzťahov voči zamestnancom a obyvateľstvu.

Do hodnoty záväzkov vstupujú aj záväzky štátu z vydaných štátnych cenných papierov emitovaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity v mene a na účet Ministerstva financií

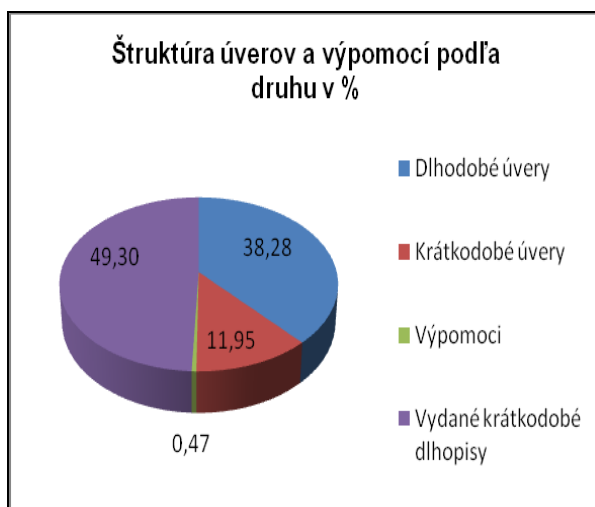
SR. Hodnota dlhopisov po konsolidácii vrátane záväzkov z úrokov bola 26 264 232,2 tis. eur (z toho krátkodobá časť vykazovaná v bankových úveroch a výpomociach predstavuje 2 366 369,4 tis. eur).

Prehľad záväzkov štátu z emitovaných štátnych cenných papierov:

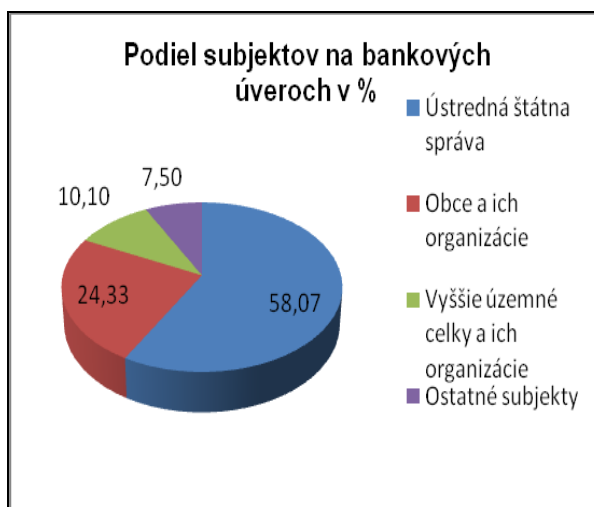
Dlhopisy	(v tis. eur)	
	Stav k 31.12.2011	Stav k 31.12.2010
Štátne dlhopisy emitované na domácom trhu	21 095 432,1	19 019 936,1
Štátne dlhopisy emitované v zahraničí	5 168 800,1	5 168 458,9
Spolu	26 264 232,2	24 188 395,0

Bankové úvery a výpomoci dosiahli hodnotu 6 958 327,3 tis. eur; z toho 3 495 264,1 tis. eur boli úvery (dlhodobé 2 663 700,8 tis. eur; krátkodobé 831 563,3 tis. eur) a prijaté výpomoci dosiahli hodnotu 32 934,2 tis. eur. V rámci krátkodobých úverov a finančných výpomoci sa vykazujú aj záväzky z krátkodobých dlhových cenných papierov v hodnote 3 430 129 tis. eur.

Graf. č. 17
Štruktúra úverov a výpomoci podľa druhu

Graf. č. 18
Bankové úvery podľa skupiny subjektov

Úvery od finančných inštitúcií je v ústrednej štátnej správe oprávnené v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách a zákona o štátnom dlhu³ čerpať len Ministerstvo financií SR. Vzhľadom na to, že čerpanie úveru priamo vplýva na zvyšovanie zadĺženia našej krajiny, úvery sú využívané len v takých prípadoch, kedy sú podmienky financovania úverom (úrok, ostatné finančné náklady, doba splácania) výhodnejšie ako emisia štátnych cenných papierov.

³Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Zákon č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách a ktorým sa dopĺňa zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Prehľad zostatkov úverov SR voči zahraničným finančným inštitúciám:

(v tis. eur)

Finančná inštitúcia	Stav k 31.12.2011	Stav k 31.12.2010
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj (IBRD)	107 650,1	127 334,2
JEXIM Bank	0,0	1 975,5
Rozvojová banka Rady Európy (RB RE)	2 308,6	3 518,4
Európska investičná banka (EIB)	874 032,4	284 107,9
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu (JBIC)	76 120,7	75 691,5
Spolu	1 060 111,8	492 627,5

Ostatné subjekty verejnej správy môžu vstupovať do úverových vzťahov podľa vlastných potrieb financovania, avšak súčasne rešpektujúc zákon o rozpočtových pravidlách (v prípade samosprávy), ktorý stanovuje hranice výšky celkového dlhu tak, aby nebolo ohrozené vyrovnané hospodárenie v rámci celkového rozpočtu samosprávy. V prípade prekročenia stanovených hraníc existujú zákonné mechanizmy ako zabrániť ďalšiemu zadlžovaniu samospráv.

Závázky z krátkodobých dlhových cenných papierov emitovaných štátom predstavujú záväzky z emitovaných štátnych pokladničných poukážok (1 047 900 tis. eur) a krátkodobých štátnych dlhopisov so zostatkovou dobou splatnosti 1 rok (2 366 369,4 tis. eur), ktoré emituje Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity v mene a na účet Ministerstva financií SR. Územná samospráva vykázala záväzky z krátkodobých dlhových cenných papierov v hodnote 15 859,6 tis. eur.

3.4.2 VÝKAZ ZISKOV A STRÁT

NÁKLADY

Náklady súhrnného celku je možné členiť na prevádzkové náklady, finančné náklady, mimoriadne náklady a náklady na transfery zo štátneho rozpočtu a rozpočtov obcí a vyšších územných celkov. Podrobné finančné informácie ku každej z týchto položiek sú uvedené v poznámkach ako súčasť súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011 (časť IV. Informácie o nákladoch a výnosoch). Nižšie uvedený text sa venuje len najvýznamnejším položkám z hľadiska hodnoty alebo ich významu pre krajinu.

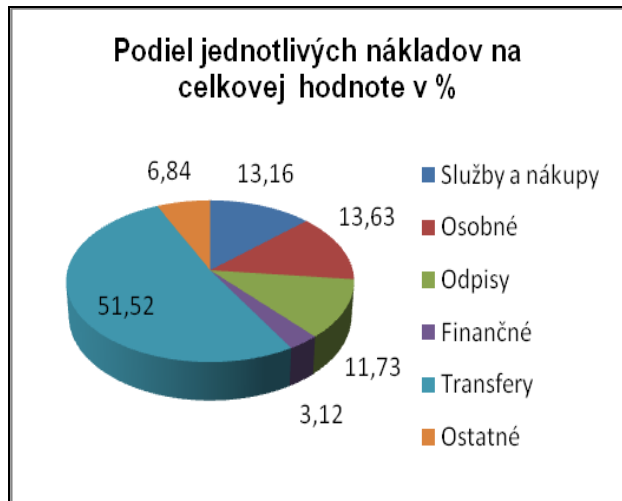
Náklady súhrnného celku dosiahli k 31.12.2011 hodnotu 46 938 015,8 tis. eur; z toho prevádzkové náklady dosiahli 21 290 886,8 tis. eur, finančné náklady dosiahli

1 462 335,8 tis. eur, mimoriadne náklady 2 128,5 tis. eur a náklady na transfery zo štátneho rozpočtu a rozpočtov obcí a vyšších územných celkov hodnotu 24 182 664,7 tis. eur.

Graf. č. 19
Štruktúra nákladov podľa druhu

Graf. č. 20
Štruktúra nákladov podľa položiek

Z prevádzkových nákladov najvýznamnejšími položkami boli spotrebované nákupy a služby (6 177 546,9 tis. eur), osobné náklady (6 396 616,4 tis. eur), odpisy, tvorba rezerv a opravných položiek za 5 506 475,1 tis. eur. V rámci služieb tvoria najvyššie náklady na dopravu, prenájom dopravných prostriedkov, právne, ekonomické a iné poradenstvo, telekomunikačné a poštové služby, stráženie objektov a podobne.

Osobné náklady tvorili najmä mzdové náklady vo výške 4 605 617,7 tis. eur, zákonné sociálne poistenie 1 350 460,2 tis. eur a ostatné sociálne poistenie 34 621,9 tis. eur. Náklady na odpisy dlhodobého majetku dosiahli úhrnom 1 771 848,9 tis. eur; z toho na dlhodobý majetok ústrednej správy 917 742,7 tis. eur a na samosprávu 565 869,8 tis. eur. Vzhľadom na významnú výšku dlhodobého hmotného majetku v štátnych podnikoch je aj podiel odpisov vykázaných za štátne podniky na celkových odpisoch významný, a to 51,8 % z celkových odpisov.

Tvorba rezerv a opravných položiek bola vykázaná vo výške 3 678 220,7 tis. eur, a to hlavne v ústrednej štátnej správe 3 368 233,1 tis. eur, územnej samospráve 176 142,3 tis. eur a v ostatných subjektoch súhrnného celku 133 845,3 tis. eur.

Finančné náklady sú tvorené predovšetkým z úrokových nákladov spojených s emitovaním štátnych cenných papierov (1 034 384,5 tis. eur) a čerpaním úverov (28 153,6 tis. eur).

Transfery boli poskytnuté fyzickým osobám – obyvateľstvu, podnikateľským subjektom, zahraničným subjektom a podobne. V rámci konsolidačných operácií boli eliminované

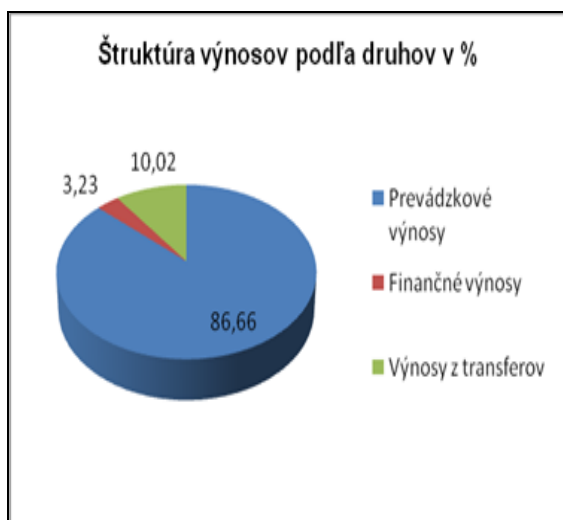
transfery v rámci ústrednej správy a čiastočne aj transfery medzi ostatnými subjektmi verejnej správy. Transfery, ktoré neboli spotrebované prostredníctvom nákladov predstavujú záväzok a sú vykázané v pasívach súhrnného celku v sume 631 532,3 tis. eur.

VÝNOSY

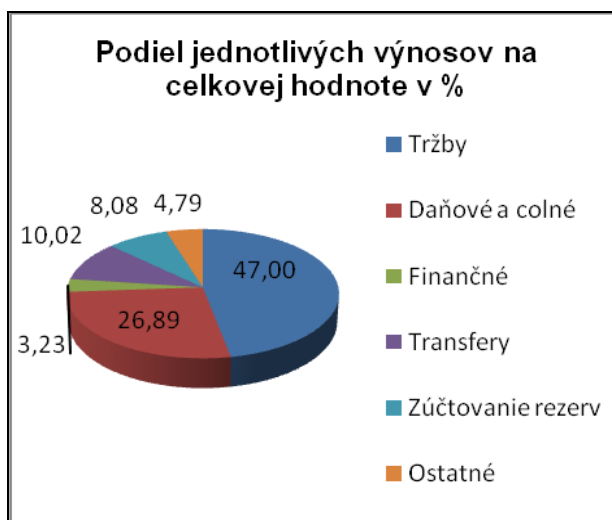
Výnosy súhrnného celku je možné členiť na prevádzkové výnosy, finančné výnosy, mimoriadne výnosy a výnosy z transferov zo štátneho rozpočtu a rozpočtov obcí a vyšších územných celkov. Podrobné finančné informácie ku každej z týchto položiek sú uvedené v poznámkach ako súčasť súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy SR za rok 2011 (časť IV. Informácie o nákladoch a výnosoch). Nižšie uvedený text sa venuje len najvýznamnejším položkám z hľadiska hodnoty alebo ich významu pre krajinu.

Výnosy súhrnného celku dosiahli k 31.12.2011 hodnotu 44 451 525,8 tis. eur; z toho prevádzkové výnosy dosiahli 38 523 662,4 tis. eur, finančné výnosy 1 435 892,4 tis. eur, mimoriadne výnosy 39 615,5 tis. eur a výnosy z transferov zo štátneho rozpočtu a rozpočtov obcí a vyšších územných celkov hodnotu 4 452 355,5 tis. eur.

Graf. č. 21
Štruktúra výnosov podľa druhu

Graf. č. 22
Štruktúra výnosov podľa položiek

Z prevádzkových výnosov najvýznamnejšími položkami boli tržby za vlastné výkony a tovar (20 891 357,8 tis. eur), daňové a colné výnosy (11 951 592,8 tis. eur) a ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (2 134 289,0 tis. eur).

Daňové a colné výnosy po konsolidácii dosiahli 11 427 101,7 tis. eur; z toho ústredná štátna správa vykázala 9 412 933,9 tis. eur a územná samospráva 2 014 167,8 tis. eur. Daňové a colné výnosy štátu sú v správe Finančného riaditeľstva (do 31.12.2011 Daňového

riaditeľstva a Colného riaditeľstva), ale vykazujú sa v účtovnej závierke Ministerstva financií SR.

Prevádzkové výnosy dosiahli k 31.12.2011 sumu 38 523 662,4 tis. eur; v rámci nich sa vykazuje aj sociálne poistenie, ktoré dosiahlo 15 088 938,7 tis. eur.

Finančné výnosy dosiahli 1 435 892,4 tis. eur a predstavujú ich hlavne úrokové výnosy z finančných prostriedkov uložených na účtoch v komerčných bankách, výnosy z dlhodobého a krátkodobého finančného majetku v podobe podielov na zisku a dividend, tržby z predaja cenných papierov, podiel na výnosoch pridružených účtovných jednotiek a podobne.

V rámci celkových výnosov tvoria výnosy z transferov zo štátneho rozpočtu a rozpočtov obcí a vyšších územných celkov hodnotu 4 452 355,5 tis. eur. Predmetom eliminácií boli transfery v rámci ústrednej správy a čiastočne v rámci územnej samosprávy. Výnosy z transferov predstavujú použitie prijatých bežných transferov (nákup materiálu, spotrebované služby a energie, mzdy a podobne) a kapitálových transferov (odpisy majetku) prostredníctvom nákladov. Spotreba týchto transferov prostredníctvom výnosov predstavuje zároveň zníženie záväzku z prijatých transferov, ktoré sú vykazované v pasívach súvahy.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením dosiahol -2 486 490,0 tis. eur. Daň z príjmov bola eliminovaná na úrovni ústrednej správy, zvyšok vykázali ostatné subjekty súhrnného celku a územná samospráva vo výške 32 644,4 tis. eur. Výsledok hospodárenia po zdanení predstavuje -2 519 134,4 tis. eur.

3.5 Záver

Vzhľadom na významnú zmenu v súhrnnom celku medzi rokom 2011 a 2010 nebolo možné komentovať zmenu stavu niektorých položiek. Predpokladáme, že v ďalších rokoch sa stane zostavovanie súhrnnej účtovnej závierky a súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky rutinnou výkazníckou operáciou, pričom budú postupne implementované odporúčania externých audítorov k overovaným konsolidovaným účtovným závierkam, a tak sa bude vypovedacia schopnosť a pridaná hodnota tejto závierky a správy zvyšovať.

4. Údaje ustanovené ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti

S účinnosťou od 1. marca 2012 schválila Národná rada SR ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. Zámerom zákona je nastaviť také pravidlá rozpočtovej zodpovednosti a rozpočtovej transparentnosti, aby sa dosiahla dlhodobá udržateľnosť hospodárenia Slovenskej republiky, podporila jej dlhodobá konkurencieschopnosť a posilnila transparentnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov, a to s prihliadnutím na požiadavku ekonomickej a sociálnej spravodlivosti a solidarity medzi súčasnými a budúcimi generáciami. Orgánom, ktorý má plnenie týchto zámerov monitorovať a hodnotiť je nezávislá trojčlenná Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorej členovia boli zvolení na 3. schôdzi Národnej rady SR 27. júna 2012⁴.

Zákon ustanovuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti stanovením horného limitu dlhu verejnej správy v cieľovej výške 50 % hrubého domáceho produktu (do konca rozpočtového roku 2017 je tento limit 60 %), ako aj opatrenia, ktoré sa budú automaticky realizovať, ak podiel dlhu na hrubom domácom produkte prekročí určené intervaly medzi 40 a 50 %-ným (resp. 60 %-ným) podielom dlhu na HDP. S postupujúcim zvyšovaním podielu dlhu na HDP sa tieto opatrenia sprísňujú a vyúsťujú až do povinnosti vlády požiadať parlament o vyslovenie dôvery. Podstatná je tiež skutočnosť, že pri prekročení podielu v rámci vyššieho intervalu sa musia realizovať aj opatrenia zodpovedajúce nižšiemu intervalu.

Vzhľadom na to, že zákon ustanovuje niektoré hodnotiace ukazovatele, ktoré sa doteraz nesledovali, napríklad ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti, Rada pre rozpočtovú zodpovednosť zverejní metodológiu jeho výpočtov a predpoklady, ktoré použije pri jeho určení. Postup pri určení limitu verejných výdavkov ustanoví zákon.

Prvými výstupmi Rady pre rozpočtovú zodpovednosť budú:

- správa o dlhodobej udržateľnosti vrátane základného scenára a určenia ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti, ktorú predloží do šiestich mesiacov od zvolenia všetkých členov rady (systémovo sa bude predkladať každoročne k 30. aprílu a vždy do 30 dní po vyslovení dôvery vláde),

---

⁴ Sú to: Ivan Šramko zvolený na 7 rokov, Ľudovít Ódor zvolený na 5 rokov a Michal Horváth zvolený na 3 roky.

- správa o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti, ktorú predloží do dvanástich mesiacov od zvolenia všetkých členov rady (systémovo sa bude predkladať každoročne do 31. augusta).

Pokiaľ ide o zverejňovanie údajov, zákon rozširuje obsah súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky nad rámec vymedzený zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že má ďalej obsahovať:

- výšku čistého bohatstva Slovenskej republiky,
- bilanciu rozpočtu verejnej správy,
- vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu,
- jednorazové vplyvy,
- hospodárenie podnikov štátnej správy.

Súhrnná výročná správa sa po prvýkrát predkladá za rozpočtový aj účtovný rok 2011, teda za obdobie pred nadobudnutím účinnosti ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Predložený materiál preto neobsahuje uvedené požadované údaje. Tie budú súčasťou súhrnnej výročnej správy za rok 2012, kedy aj Rada pre rozpočtovú zodpovednosť bude už plne funkčná a bude plniť úlohy ustanovené citovaným zákonom.

V dokumente hodnotiacom ekonomické výsledky krajiny, ktorým je po prvýkrát súhrnná výročná správa sa nachádza nová ekonomická kategória, a to čisté bohatstvo SR. V zákone o rozpočtovej zodpovednosti je zadefinované ako súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky a podmienené záväzky, iné aktíva a iné pasíva.

Čisté bohatstvo vychádza z porovnania aktív a pasív všetkých subjektov verejnej správy SR, podnikov štátnej správy a samosprávy a NBS. Porovnaním týchto aktív a pasív dochádza k výpočtu vlastného imania - zdrojov, ktoré musel vlastník vložiť do subjektu, prípadne zdrojov získaných činnosťou tohto subjektu znížených o záväzky. V prípade štátnych podnikov, štátnych rozpočtových a štátnych príspevkových organizácií je vlastníkom majetku štát. Obdobne tomu je v prípade územnej samosprávy.

Vlastné imanie je účtovnou veličinou používanou v systéme podvojného účtovníctva založenom na akruálnom princípe. V zmene imania sa premietajú tak príjmy a výdavky, ako

aj náklady a výnosy. V tomto komplexnom prístupe je rozdiel oproti vyhodnocovaniu len príjmov a výdavkov verejnej správy, teda základňou vyhodnocovania založenou na hotovostnom princípe. Pre účely výpočtu čistého bohatstva štátu je nutné identifikovať aj tie hodnoty, ktoré nemusia predstavovať výdavok alebo príjem v danom rozpočtovom roku. Napríklad náklady na odpisy dlhodobého majetku, tvorba rezerv na plnenie záväzkov, tvorba opravných položiek k pohľadávkam a podobne. Tieto prípady v bežnom roku nepredstavujú výdavok rozpočtu, ale predstavujú zníženie ekonomických úžitkov majetku (v nepeňažnom vyjadrení). Výdavkom budú prostriedky vynaložené na opravu a údržbu majetku, úhradu záväzkov alebo nerealizované príjmy z pohľadávok.

Pri koncepte čistého bohatstva sa teda nevyklučujú kategórie ako príjmy a výdavky rozpočtu, pretože sú jeho súčasťou. Dochádza však k zmene pohľadu na rozpočtové výsledky s cieľom predikovať dopad budúcich rozpočtových výsledkov na čisté bohatstvo štátu. Napríklad z pohľadu rozpočtu je dôležité poznať výšku a štruktúru výdavkov, avšak o tom, akým spôsobom ovplyvnia majetok štátu (či sa použijú na bežné výdavky, ako príspevky obyvateľstvu, alebo ako kapitálové výdavky na budovanie infraštruktúry) bude vypovedať kategória čistého bohatstva.

Výpočet čistého bohatstva je zložitý proces, ktorému predchádza zber množstva údajov od všetkých organizácií verejnej správy, ako aj vyriešenie niektorých metodických otázok spojených s vyčíslením niektorých položiek čistého bohatstva, čo bude určite predmetom budúcich odborných diskusií aj s Radou pre rozpočtovú zodpovednosť. Povinnosť poskytnúť súčinnosť je novou hlavne pre obchodné spoločnosti štátnej správy a územnej samosprávy. Pre tieto subjekty bude potrebné legislatívne nastaviť pravidelné odovzdávanie požadovaných údajov z účtovníctva. Rovnako aj agregácia údajov o podmienených záväzkoch, iných aktívach a pasívach nie je v súčasnosti realizovaná. Aj z tohto dôvodu súhrnná výročná správa za rok 2011 neobsahuje výpočet čistého bohatstva štátu, ale len jeho odhad uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Odhadované čisté bohatstvo SR za rok 2011:

Položka	tis. eur
Vlastné imanie subjektov verejnej správy	-19 544 746
Vlastné imanie Národnej banky Slovenska	-4 483 394
Vlastné imanie podnikov štátnej správy	9 796 402
Vlastné imanie podnikov územnej samosprávy	89 167
Implicitné záväzky	nevyčíslené

Iné pasíva	1 683 034
<i>v tom podmienené záväzky</i>	<i>1 683 034</i>
Iné aktíva	nevyčíslené
Čisté bohatstvo	nevyčíslené

Vlastné imanie subjektov verejnej správy

Ako subjekty verejnej správy sú zahrnuté všetky rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obce, vyššie územné celky, štátne fondy a všetky ostatné subjekty zaradené do sektora verejnej správy podľa registra organizácií ŠÚ SR. Informácie o ich vlastnom imaní sú získané z Centrálného konsolidačného systému, ktorý sa využíva na spracovanie konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy a súhrnnej závierky verejnej správy, ako aj z individuálnych účtovných závierok organizácií.

Vlastné imanie Národnej banky Slovenska

Údaj za Národnú banku Slovenska pochádza z jej účtovnej závierky za rok 2011.

Vlastné imanie podnikov štátnej správy

V rámci podnikov štátnej správy sa vykazujú všetky obchodné spoločnosti s vlastníctvom štátu, ako aj štátne podniky podľa zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov. Informácie o ich vlastnom imaní sú získané z Centrálného konsolidačného systému, ktorý sa využíva na spracovanie konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy a súhrnnej závierky verejnej správy, ako aj z individuálnych účtovných závierok organizácií.

Vlastné imanie podnikov územnej samosprávy

V rámci podnikov územnej samosprávy sa vykazujú obchodné spoločnosti vyšších územných celkov. Informácie o ich vlastnom imaní sú získané z Centrálného konsolidačného systému, ktorý sa využíva na spracovanie konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy a súhrnnej závierky verejnej správy, ako aj z individuálnych účtovných závierok organizácií.

Iné pasíva

Ako iné pasíva sa vykazuje

- možná povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo

- povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

Podmienené záväzky

Údaj o podmienených záväzkoch je za subjekty štátnej správy a vyšších územných celkov. Podmienenými záväzkami podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov sú iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasť individuálnej účtovnej závierky. Nejde teda o záväzok vykázaný na súvahových položkách pasív, pretože nie je splnená podmienka na ich zaúčtovanie: výška záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené, úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý.

Vo verejnej správe sa ako podmienené záväzky vykazujú napríklad poskytnuté záruky, hroziace súdne spory, záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov a podobne.

K 31.12.2011 boli vyčíslené podmienené záväzky subjektov verejnej správy nasledovne:

Subjekt verejnej správy	Podmienené záväzky	Objem v tis. eur
Ministerstvo financií SR	Arbitráž s Eureko B.V.	64 700
	Arbitráž s Euram Bank A.G.	131 400
	Členstvo v EBOR	101 359
	Členstvo v RB RE	16 853
Slovenský pozemkový fond	Právne spory	96 333
Fond národného majetku SR	Ručenie vyplývajúce z § 15 ods.4 zákona č. 92/1991 Zb.	855 336
	Právne spory	404 739
	Záruky	8 736
	Nevyrovnané reštitučné nároky	37
Rozhlas a televízia Slovenska	Právne spory	989
Trnavský samosprávny kraj	Právne spory	180
Bratislavský samosprávny kraj	Právne spory	829
Nitriansky samosprávny kraj	Právne spory	496
	Poskytnuté záruky	1 047
Spolu		1 683 034

Ministerstvo financií SR v zastúpení Slovenskej republiky gestorsky zabezpečuje medzinárodné investičné arbitráže, ktoré vznikajú porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi na podporu a ochranu investícií. Tieto zmluvy

obsahujú tzv. arbitrážnu doložku, teda súhlas zmluvných strán s predložením prípadného sporu na rozhodnutie pred medzinárodný arbitrážny tribunál. V oboch arbitrážnych prípadoch je predmetom sporov náhrada škody za porušenie týchto dohôd o podpore a ochrane investícií, a to s Eureko B.V. v predpokladanej výške 64 700 tis. eur a s Euram Bank A.G. vo výške 131 400 tis. eur.

S členstvom SR v Európskej banke pre obnovu a rozvoj (EBOR) a Rozvojovej banke rady Európy (RB RE) je spojené plnenie záväzkov vyplývajúcich z účasti SR na kapitáli, tzv. kapitál splatný na požiadanie. Záväzok SR z účasti na kapitáli voči EBOR je vo výške 101 359 tis. eur a voči RB RE vo výške 16 853 tis. eur.

Slovenský pozemkový fond vedie súdne spory najmä pre nároky na náhradu za pozemky; Fond národného majetku SR eviduje najväčší objem (855 336 tis. eur) podmienených záväzkov z ručenia za splnenie záväzkov voči nadobúdateľom privatizovaných podnikov a zo súdnych sporov voči finančným inštitúciám, súdnych sporov súvisiacich s privatizovaným majetkom (žaloba o náhradu škody, exekučné konanie, náhrada škody z odstúpenia od zmluvy a iné). Ostatné subjekty vykázali podmienené záväzky najmä z hroziacich súdnych sporov spolu za 2 493,6 tis. eur.

Uvedený prehľad neobsahuje informácie za obce, nakoľko tieto v súčasnosti neodovzdávajú ministerstvu financií poznámky ako súčasť individuálnej účtovnej závierky.

Implicitné záväzky

Implicitné záväzky sú podľa ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti definované ako rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy, ktoré vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy. Z uvedeného vyplýva, že nejde o záväzky vykazané v súvahe účtovných závierok subjektov verejnej správy, keďže ich ocenenie môže byť problematické. Napriek tomu však možno odhadnúť ich výšku. Medzi takéto implicitné záväzky sa zaraďujú najmä záväzky v sektore sociálnych vecí, zdravotníctva a školstva spojené so starnutím populácie.

Podrobnejšie informácie o implicitných záväzkoch, najmä z hľadiska metodiky stanovenia ich výšky obsahuje vládny návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015 v prílohe č. 5.

Iné aktíva

Vo verejnej správe Slovenskej republiky by mohli predstavovať najmä nehnuteľné kultúrne pamiatky, prírodné bohatstvo a podobne.

Ako iné aktíva sa vykazuje aj hodnota aktív, ktorými sa rozumie možný majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí a ktorého existencia alebo vlastníctvo závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti. Vznik týchto udalostí pritom nezávisí od účtovnej jednotky.

Záver

Koncept čistého bohatstva, ktorý prináša zákon o rozpočtovej zodpovednosti predpokladá, že v budúcnosti sa čisté bohatstvo stane významným indikátorom hospodárenia štátu a dlhodobej udržateľnosti jeho verejných financií. Pre naplnenie ním sledovaných cieľov bude potrebné kontinuálne zdokonaľovať rozpočtovú, finančnú a účtovnú legislatívu, a to v úzkej súčinnosti s Radou pre rozpočtovú zodpovednosť.